

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

ΕΓΟΣ ΕΚΤΟΝ — ΜΑΙΟΣ 1890. — ΤΕΥΧΟΣ Ε'

Πρὸς τὸν κύριον Παναγιώτην Γεννάδιον
Δευθυντὴν τοῦ Ἑριανταφυλλεῖου Γεωργικοῦ
σχολείου κλπ.

Ἀποστέλλων ὑμῖν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀναλύσεως τοῦ γλεύ-
κους ἑλληνικῶν σταφυλῶν γενομένης ἐν τῷ Χημείῳ τοῦ Ἐθνι-
κοῦ Πανεπιστημίου κατὰ τὰ ἔτη 1876-7 τῆ αἰτήσεϊ τοῦ τότε
καθηγητοῦ τῆς Βοτανικῆς Θεοδώρου Ὀρφανίδου, παρακαλῶ
ὑμᾶς νὰ μοι πέμψητε ἐν καιρῷ τῷ δέοντι γλεύκος τῶν αὐτῶν
σταφυλῶν ἐκ τῆς φετεινῆς ἐσοδείας, ὅπως χάριν παραβολῆς
ἐξακολουθήσω τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ.

Τὸ εἰδικὸν βᾶρος εὐρέθη δι' ἀραιομέτρου τῶν εἰδικῶν βαρῶν,
οὔτινος ἢ κλιμαξ προηγουμένως ἐξηλέγχθη. Ὡς βλέπετε τα-
λαντεύεται τὸ εἰδ. βᾶρος μεταξύ τῶν ἄκρων τοῦ ἐλαχίστου
καὶ τοῦ μεγίστου, διὰ μὲν τὸ ἔτος 1876 μεταξύ 1,075 (ἀρα-
πάκια) καὶ 1,185 (Μονέμβασια), διὰ δὲ τὸ ἔτος 1877 μεταξύ
1,07 (ἐπτάκοilon λειβαδίτικο) καὶ 1,15 (μοσχάτον λευκόν). Τὸ
εἰδ. βᾶρος προσδιορισθὲν ἀμέσως μετὰ τὴν διὰ διυλιστικῆς χάρ-
του διήθησιν τοῦ προσφάτου ἐκθλίμματος τῶν σταφυλῶν, κα-
θόλου εἰπεῖν δὲν δεικνύει πάντοτε εὐθεῖαν πρὸς τὴν ποσότητα
τοῦ ἐνεχομένου σακχάρου ἀναλογίαν, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἐμπε-
ριέχονται καὶ ἕτερα συστατικά, ἐκχυλισματικά πρὸ πάντων,
προσθέτοντα εἰς τὴν πυκνότητα τοῦ γλεύκους. Ἡ θερμοκρασία
καθ' ἀπάσας τὰς καταμετρήσεις τοῦ εἰδ. βάρους ἦτο 23°—24°,
κατὰ τὸ ἔτος 1876 καὶ ἀπὸ 17° μέχρις 20° κατὰ τὸ ἔτος 1877.
Ἀμέσως μετὰ τὸν προσδιορισμὸν τοῦ εἰδ. βάρους προσδιω-
ρίζετο ἐκάστοτε διὰ πεντάνης ἐπαναλαμβανομένων δοκιμῶν τὸ
ποσοστὸν τοῦ σταφυλοσακχάρου. Ἐπὶ τούτῳ παρεσκευάσθη
διάλυμα φελίγγειον, οὔσινδς 10 κ. ε. μαρτυροῦσι 0,05 γρ.
σακχάρου καὶ ὠρίσθη πόσα κ. ε. γλεύκους, μέχρι δεκαπλασίου

ύγκου δι' ύδατος άπεσταγμένου προαραιωθέντα, έπαρκούσιν όπως επιφέρωσι τήν έν τώ ύγρῳ του Φέλιγγ χαρακτηριστικήν αντίδρασιν, ήτοι έν άλλαις λέξεσιν, έν πόσοις κ. έ. γλεύκουσ ένυπάρχουσι 0,05 γρ. σακχάρου.

Διά του γνωστού είδ. βάρ. του γλεύκουσ ώρίσθη κατόπιν πρόσ πόσα γράμμκ γλεύκουσ ίσοδυναμούσι τά ως άνωτέρω κ. έ. αύτου. Δι' αναλογίας δε εύρέθη τό εις 100 γρ. γλεύκουσ περιεχόμενον ποσόν σακχάρου, όπερ και έκφράζουσιν οι έν τή 5η στήλη του πίνακος άριθμοί του μέσου όρου. Μεταξύ των δοκιμασθέντων είδών έκ μόν του έτους 1876 τό πτωχότερον σακχάρου είναι και πάλιν αύτά τά άραπάκια (12,571 %), τό δε πλουσιώτερον τά Μονεμβάσια (31,39 %) έκ δε των του έτους 1877 τό πτωχότερον είναι τό κούφι (11,14 %) και τό πλουσιώτερον τό λευκόν μοσχάτον (24,158 %). Η δε όξύτης, τουτέστι τό έν 100 μέρεσι του γλεύκουσ έμπεριεχόμενον ποσοστόν τρυγικού όξέος μετ' όλιγίστης ποσότητος έτέρων έλευθέρων όξέων, προσδιωρίσθη όγκομετρικώς διά διαλύματος καυστικού κάλιοσ προσδιορισθέντος (1 κ. έ. αύτου έδήλου 0,075 τρυγικού όξέος) και έξελεγχθέντος διά διαλύματος όξαλικού όξέος ώρισμένησ πυκνότητος. Αντι βάμματος ήλιοτροπίου έλήφθη βάμμα καμπελιανού ξύλου, ούτινος ή υπό άλκαλίων εις πορφυρόχρουν μετατροπή δεν επηρεάζεται υπό των του γλεύκουσ χρωστικων ούσιων. — Τό όξύτερον των δοκιμασθέντων είδών είναι έκ μόν του έτους 1876 τό σιδηρίτης καλούμενον (0,615 %), τό δε όλιγώτερον έλευθέρου όξέος περιέχον τό ραζακι (0,195 %) έκ δε των του έτους 1877 τό όξύτερον είναι τό επτάκοιλον λειβαδίτικον (0,3862 %), τό δε όλιγώτερον όξύ πάλιν τό λευκόν ραζακι (0,1337 %). Επειδή ή έναρχομένη ζύμωσις επηρεάζει σφοδρώς τήν αντίδρασιν τής όξυμετρικής μεθόδου, έφηρμάσθη ή όξυμετρία μόνον επί προσφάτου και διυλισθέντος γλεύκουσ.

Εάν κρίνητε άξίας τάσ σημειώσεις ταύτας να φιλοξενηθώσιν έν τή ύμετέρη « Έλληνική Γεωργία », θέλω άποστείλει ύμίν και τά αποτελέσματα τής φετεινής συγκομιδής.

Απρίλιος 1890.

Α. Κ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΣ.

Αριθμ. είδους	Όνομα σταφυλής	Θερμοκρασία	Πυκνότησ	Σάκχαρον %	Όξύτης %
Σταφυλαί λευκαί 1876					
1	Μονεμβάσια (Γήνου).....	23°	1,185	31,390	0,5063
2	Αύγουλάτα άρσενικά.....	»	1,115	27,180	0,2400
3	Πρωιάδια.....	»	1,114	28,800	0,5250
4	Άσπρουδίτζα.....	24°	1,112	24,475	0,3750
5	Μοσχάτον ανατολικόν....	»	1,140	24,327	0,2063
6	» » ποικιλία.....	»	1,110	24,100	0,3750
7	Άετονύχι λεπτόρραγον... 23°	1,116	23,580	0,4500	
8	Una regia.....	»	1,109	23,730	0,4500
9	Μοσχάτον Ισπανικόν.....	»	1,113	22,461	0,3975
10	Ραζακι.....	24°	1,102	21,921	0,1950
11	Αύγουλάτα θηλυκά.....	»	1,103	21,800	0,3000
12	Μπεγλέρι.....	23°	1,099	20,202	0,3000
13	Κολοκυνθάτα.....	»	1,128	18,469	0,5250
14	Άετονύχι κοινόν.....	»	1,099	18,199	0,5063
15	Άσπροκορύθια.....	»	1,090	16,988	0,3562
16	Μελιτιανόν.....	»	1,110	16,564	0,4688
17	Επτάκοιλόν.....	»	1,087	15,600	0,3997
18	Σουλτανίνα.....	»	1,119	14,157	0,6000
19	Σαββατιανά.....	24°	1,110	14,063	0,6012
Σταφυλαί έρυθρομέλαινα 1876					
20	Φωκιανά.....	23°	1,148	25,925	0,3375
21	Μοσχάτο μέλαν.....	»	1,130	25,725	0,4875
22	Δαμασκηνάτο.....	»	1,100	22,512	0,3562
23	Άπογράφια θηλυκά.....	»	1,110	21,450	0,3000
24	» » άρσενικά.....	24°	1,105	20,570	0,3562
25	Άγροσυρρήκι.....	»	1,110	20,478	0,3937
26	Μανδουλαριά.....	»	1,082	19,907	0,4875
27	Μάυρομμάτες.....	23°	1,120	19,549	0,3375
28	Νησιώτικά.....	»	1,120	18,601	0,4620
29	Κουγτούρα.....	»	1,113	19,116	0,2250
30	Τζιώτικόν.....	»	1,100	18,182	0,4125

ΠΕΡΙ ΒΑΜΒΑΚΟΣ

(Συνέχεια, ἴδε τεύχ. 4ον, σελ. 184).

Αριθμὸς	Ὄνομα σταφυλῆς	Θερμοκρασία	Πυκνότης	Ἄριθμὸς σπόγγων	% Σπέρμα
31	Λετονύχι μέλαν	24 ⁰	1,095	17,231	0,3000
32	Ἀραπέκια (Βαφεύς).....	»	1,075	12,571	0,5625
33	Συρῆκι	»	1,109	16,607	0,4125
34	Καταπόδι	»	1,119	15,603	0,3900
35	Φράουλα.....	23 ⁰	1,096	15,731	0,2925
36	Καρυστιανὰ	»	1,100	18,387	0,4125
37	Κορύθια ἐρυθρὰ.....	»	1,107	21,015	0,4500
38	Λεπροροδίτης	»	1,115	21,700	0,5250
39	Ἀθηνᾶ.....	»	1,115	22,900	0,5250
40	Ροδίτης ἀρσενικός.....	24 ⁰	1,128	25,330	0,5625
Σταφυλαὶ λευκαὶ 1877					
1	Μοσχάτον λευκὸν	18,02	1,150	24,158	0,3337
2	Λευκὸν ἄνευ σπέρματος...	18,05	1,150	22,296	0,2020
3	Αἰγινίτικα	17 ⁰	1,120	21,250	0,2362
4	Συρῆκι λευκὸν	17 ⁰	1,100	20,025	0,2400
5	Σαββατιανὰ.....	20 ⁰	1,095	20,385	0,3187
6	Ἀγγουλάτα.....	19 ⁰	1,100	18,181	0,1750
7	Μελιτιανόν	17 ⁰	1,120	17,896	0,2962
8	Ραζακι λευκὸν.....	18 ⁰	1,100	17,507	0,1337
9	Μπεγλέρι.....	17 ⁰	1,150	16,028	0,2512
Σταφυλαὶ ἐρυθρομέλαναι 1877					
10	Λετονύχι μέλαν	18 ⁰	1,110	20,670	0,2870
11	Ἀπογράφι μέλαν	18 ⁰ ,5	1,100	18,934	0,2250
12	Ἀγροσυρῆκι ἑλλειφοειδές.	17 ⁰	1,100	18,181	0,1787
13	Λιοπεσιώτικο.....	17 ⁰	1,103	16,780	0,2287
14	Συρῆκι μέλαν.....	20 ⁰	1,080	14,627	0,3127
15	Ἐπτάκοilon Λειβαδίτικο	17 ⁰	1,070	11,390	0,3862
16	Ροδίτης ἀρσενικός.....	20 ⁰	1,115	20,950	0,2587
17	Λεπροροδίτης.....	18,05	1,105	19,270	0,3750
18	Φράουλα	18 ⁰	1,080	15,924	0,2175
19	Κορύθι.....	19 ⁰	1,105	11,140	0,2612

3) **Σκαλίσεις.** Μεγίστη εἶνε ἡ σημασία τῶν ἐγκαίρως ἐκτελουμένων σκαλίσεων τῶν ὄψιμων ἢ σκαλιστικῶν λεγομένων φυτῶν, τὴν σημασίαν δὲ ταύτην γνωρίζουσι καὶ οἱ ἀπλούστεροι τῶν ἡμετέρων καλλιεργητῶν τοῦ βάμβακος, τοῦ ἀραβοσίτου, τοῦ σπασάμου, κτλ.

Ἄλλὰ καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἀπέδιδον τὴν δέουσαν σημασίαν εἰς τὰς σκαλίσεις καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν δημητριακῶν καρπῶν λέγοντες ὅτι οὗτοι «δὲς σκαλιζόμενοι διπλασίως γίνονται καλοὶ(*)».

Αἱ σκαλίσεις ἔχουσι σκοπὸν πρῶτον τὴν ἀφαίρεσιν τῶν παρὰ τὰ καλλιεργούμενα φυτὰ ἀναπτυσσομένων ἀχρήστων ἢ ἀγρίων χόρτων, ἥτοι τὸ βοτάνισμα ἢ τὸν κατὰ Θεόφραστον πασισμόν. Ἐὰν ἀχρηστὰ ταῦτα φυτὰ φυόμενα ἐν τῷ αὐτῷ ἀγρῷ μετὰ τῶν καλλιεργουμένων ἀφαιροῦσιν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους οὐσίας χρησίμους, τουτέστι ζῶσι δαπάναις τῶν καλλιεργουμένων, δι' ὅ καὶ καλοῦνται συνήθως παράσιτα χόρτα. Ἐὰν χόρτα ταῦτα διὰ τῶν ριζῶν των διαφιλονικοῦσι καὶ οὕτως εἰπεῖν ἀρπάζουσι τὴν ἐν τῷ ἐδάφει τροφήν τὴν προωρισμένην διὰ τὰ καλλιεργούμενα φυτὰ τινῶν μάλιστα παρασίτων χόρτων ἢ ἀπληστία εἶνε τοσαύτη ὥστε παρακωλύεται σχεδὸν ἀπολύτως ἡ διατροφή τῶν παρ' αὐτοῖς καλλιεργουμένων. Ἄλλ' ἐκτὸς τῆς διὰ τῶν ριζῶν των προξενουμένης βλάβης, τὰ ἀγρία ταῦτα χόρτα βλάπτουσι καὶ διὰ τῶν ἐναέριων ὀργάνων αὐτῶν ἀποπνίγοντα τὰ καλλι-

(*) «Τὰ σπαρέντα τὸ μὲν κάλλιστον δι' ἀνθρώπων ἐπισκίπτεσθαι ἵνα πάντα καταχωσθῆ· εἰ δὲ μή, κἂν διὰ βοῶν σκαλλέσθω ὅταν δὲ ἦ δὴ τὸν βῶλον κρύπτειν ἀρχῆται σκαλλέσθω ἵνα ἡ τε ἀγρία ὕλη ἀφανισθῆ, καὶ ἀπὸ τῶν ὑδάτων γεγυμνωμένα ρίζαι προσχωσῶσι. Καὶ οἷς δ' ἐὰν σκαλλῆται, δὲς ἔσται καλά» (Γεωπονικά 2,24,1). «Ἡ κέγχρος... σκαλλέσθαι καὶ βοτανίζεσθαι συνεχῶς βούλεται» (Γεωπν. 2,28,1). Ἴδε καὶ Θεοφράστου «Περὶ φυτῶν αἰτιῶν» 3,20,6.

εργούμενα φυτά, άτινα επί τέλους ένεκεν άσιτίας και έλλείψεως του άναγκαίου αύτοις άερος και ήλιου άποξηραίνονται μη άποφέροντα καρπόν.

Είνε άληθές ότι τά παράσιτα χόρτα μετά τήν πέρας τής βλαστήσεως των άνατρεφόμενα διά του άρότρου ή τής σκαπάνης έναποθέτουσι πάλιν έν τῷ έδάφει, συγκεντρωμένας μάλιστα, άπλάσας τάς ούσίας άς άφήρεσαν άπ' αυτού και αίτινες δύναται νά χρησιμοποιηθώσιν υπό των κατά τήν επόμενον έτος καλλιεργηθησομένων φυτών· ούχ ήττον ό σκοπός δι' όν έκαλλιεργήθη και έσπάρη άρχικώς τήν έδαφος δέν εξετελέσθη. Άλλ' ύπάρχει και έτερος λόγος δι' όν αί σκαλίσεις είνε χρήσιμοι.

«Διά των άρώσεων άραιούται κατά τήν μάλλον και ήττον τήν καλλιεργούμενον στρώμα του έδαφους· άλλά μετά τινά χρόνον ή έπιφάνεια των έσπαρμένων ή πεφυτευμένων γαιών σκληρύνεται, ύψίσταται κατακάθισιν, τήν έπιδρόσει, τής βροχής, του καύσωνος ή των βιαίων άνέμων και σχηματίζεται επ' αυτών μάζα συμπαγής και τραχεία, τήν όστράκωμα, όπερ παρεμποδίζει τήν ζωογόνον επενέργειαν του άερος, τής θερμότητος, τής βροχής και τής δρόσου. Εάν τήν όστράκωμα τούτο θραυσθῆ ή άήρ δύναται νά κυκλοφορήσῃ έν τῷ έδάφει έλευθέρως και νά συντελέσῃ είς τήν ανάπτυξιν των γονιμοποιών στοιχείων. Άλλ' αί σκαλίσεις έχουσι και τήν μέγιστον πλεονέκτημα ότι παρακωλύουσι τήν βαθειάν άποξηρανσιν του έδαφους.

Όταν μετά τήν άροτρίωσιν τήν έδαφος ύποστῆ, ένεκα των άνωτέρω μνησθέντων λόγων, κατακάθισιν, τής ή έντασις ποικίλλει, ή έπιφάνεια αυτού αποβάλλει τήν έν αύτῇ ύγρασίαν, ήτις εξατμίζεται έν τῇ άτμοσφαιρά· όπως δέ αναπληρωθῆ ή ούτω γινόμενη άπώλεια λαμβάνεται βαθμηδόν ύγρασία εκ των κατωτέρων στρωμάτων, τουθ' όπερ εξηγεί τήν έντελή ξηρασίαν ήτις επέρχεται κατά τήν θερος είς τάς μη σκαλισθείσας γαίας, ξηρασίαν ήτις πολλάκις προξενεί είς τήν έδαφος ρωγμάς, σχισμάς επιτρεπούσας ταχυτέραν ένί εξατμισιν τής ύγρασίας αυτού.

Τό μη σκαλισθέν έδαφος παρουσιάζει μέγαν αριθμόν συνε-

χομένων μικρών κενών διαστημάτων, άτινα ενεργοῦσιν ως τριχοειδεις σωλήνες, δι' των τήν ύδωρ αναβαίνει μέχρι τής έπιφανείας. Η ενεργεια αύτη είνε άνάλογος προς εκείνην χάρις είς τήν όποιαν αναβιβάζονται διά τής θρυαλλίδος (του φυτιλίου) τήν έλαιον, ή αναλελυμένος κηρός, τήν λιπος, ή άπορροφάται ή μελάνη διά του στυπιοχάρτου.

Μετά τήν σκαλίσιν ή τριχοειδής αύτη ενεργεια του χώματος εξουδετεροῦται, διότι τήν άνωτατον μέρος του έδαφους, τήν έσκαλισμένον, χωρίζεται άπό του ύπολοίπου διαρρηγνυομένης, διακοπτομένης τής συνοχής των τριχοειδών σωλήνων, διά τής διαρρήξεως δέ ταύτης τήν ύδωρ δέν δύναται εύκόλως νά αναβῆ είς τήν έπιφάνειαν του έδαφους και νά εξατμισθῆ.

Τούτο παρεκίνησε τους καλλιεργήτας των μεσημβρινών χωρών νά εἴπωσιν ότι «έν σκαλισμα άξιζει έν ποτίσμα» και τους Γερμανούς άγρονόμους ότι «τό σκαλιστήριον είνε τήν ποτιστήριον του σακχαρτεύτλου.»

Αί σκαλίσεις λοιπόν είνε εργασία πρωτίστης ανάγκης· έν μόνον παράδειγμα άλλως τε θα άποδείξῃ τούτο κάλλιον έτι ή ή όρθή κρίσις. Άγρός εκ γεωμήλου διηρέθη είς δύο ίσα μέρη· τήν έν έσκαλισθη και παρήγαγε 10,400 όκάδας γεωμήλα· τήν έτερον δέν έσκαλισθη και έδωκε μόνον 3,200 όκάδας.

Όσον έν τούτοις και άν ώσι σπουδαία τά αποτελέσματα των σκαλίσεων δέν είνε τέλεια είμή καθ' όσον αύται εκτελοῦνται έν καιρῷ καταλλήλῳ. Ουδέποτε πρέπει νά επιβραδύνωμεν ή νά αναβάλλωμεν τήν εκτέλεσιν αυτών, και ιδίως τής πρώτης σκαλίσεως, καθότι θα έχωμεν άτελείς έσοδείας. Πρέπει νά άγώμεθα εκ τής αρχής ταύτης, ότι, διά νά εξασφαλισθῆ ή εύδοκίμησις των σκαλιστικῶν φυτών, είνε άνάγκη νά μη έχωσι ταῦτα περι έαυτά μήτε βώλους, μήτε όστρακώματα, μήτε χόρτα.

Μετά βροχήν αί σκαλίσεις είνε πάντοτε ώφελιμώτεραι και οίκον ομικώτεραι· έν τούτοις πρέπει νά εκτελῶνται ότε τήν έδαφος έχει, ως λέγουσι, ρόγον (*) και ούχι ότε ή έπιφάνεια αυτού

(*) Η έν κοινή χρῆσει παρ' ήμιν λέξις ρόγον είνε βεβαίως άντι τής όργου.

εἶνε λίαν ὑγρὰ, ἵνα μὴ ὁ πηλὸς προσκολλᾶται εἰς τοὺς πόδας τῶν ἐργατῶν καὶ εἰς τὰ ἐργαλεῖα καὶ ἵνα μὴ τὸ ὑγρὸν ἔδαφος πατούμενον σκληρύνηται ἀκολούθως ἔτι περισσότερον.

Ὁ βάμβαξ σκαλίζεται δις, τρίς, τετράκις ἢ πεντάκις ἀναλόγως τῆς γονιμότητος καὶ τῆς δροσερότητος τοῦ ἔδαφους καὶ τῆς ὑγρασίας τῆς ἀτμοσφαιρας. Εἰς τὰ γόνιμα καὶ δροσερὰ ἔδαφη καὶ κατὰ τὰ ὑγρὰ ἔτη, ὅτε φύονται πολλὰ ἄγρια χόρτα, αἱ σκαλίσεις πολλαπλασιάζονται ἵνα διατηρῆται ὁ ἀγρὸς διαρκῶς καθαρὸς· εἰς τὰ ξηρὰ ἔδαφη καὶ κατὰ τὰς ξηρὰς ἐποχὰς ἀρκούσι δύο μόνον σκαλίσεις, ἢτοι ἡ πρώτη, ὅτε γίνεται καὶ ἡ ἀραίωσις, καὶ ἡ δευτέρα, ἐκτελουμένη μετὰ 15—30 ἡμέρας, ὅτε γίνεται καὶ ἡ πρόσχωσις, περὶ ἧς ἀναφέρομεν κατωτέρω.

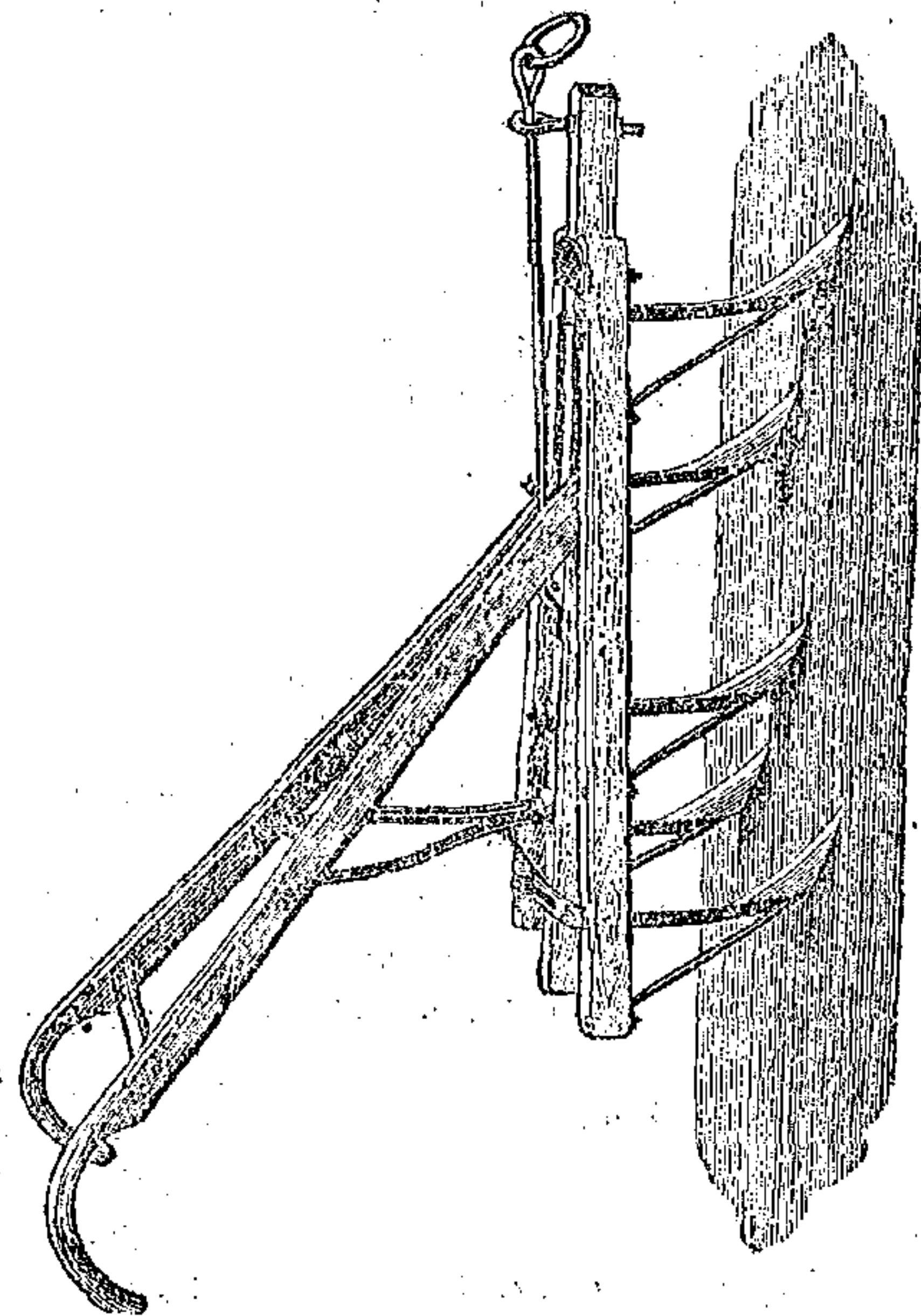
Εἶπομεν ὅτι ἡ ἀραίωσις ἐκτελεῖται διὰ τοῦ σκαλιστηρίου. Διὰ τοῦ αὐτοῦ ὄργανου ἐκτελοῦνται καὶ ἅπασαι αἱ σκαλίσεις ὡς καὶ ἡ πρόσχωσις τοῦ βάμβακος τοῦ σπαρέντος πεταχτά. Ὅταν ὁμῶς ὁ βάμβαξ σπείρεται κατ' ὄρχους αἱ σκαλίσεις δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθῶσι δι' ἵπποκινήτου σκαλιστηρίου ἢ καὶ διὰ μικρῶν καὶ ἐλαφρῶν ἀρότρων, ἀφαιρουμένων διὰ τῶν κοινῶν σκαλιστηρίων μόνον τῶν ἐπὶ τῶν σειρῶν τοῦ βάμβακος καὶ τῶν πολὺ πλησίον αὐτοῦ φυομένων ἀγρίων χόρτων, ἅτινα διὰ τοῦ ἵπποσκαλιστηρίου καὶ τοῦ ἀρότρου δὲν εἶνε δυνατὸν ν' ἀφαιρεθῶσι.

Ὅταν μετὰ τὴν πρώτην σκάλισιν καὶ τὴν ἀραίωσιν προχωρήσῃ ἢ βλάψῃ καὶ παρατηρηθῇ ὅτι τινὰ βαμβακοφυτὰ κεῖνται πολὺ πλησίον ἀλλήλων ἀφαιροῦνται τὰ ἀσθενέστερα κατὰ τὴν δευτέραν ἢ καὶ τὴν τρίτην σκάλισιν.

Τὰ ἵπποσκαλιστήρια εἶνε διαφόρων εἰδῶν κινούμενα ὑπὸ ἐνὸς ἢ δύο ἵππων, ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς αὐτῶν. Ἐλαφρὸν, ἀπλοῦν καὶ σχετικῶς τέλειον ἵπποσκαλιστήριον εἶνε τὸ εἰκονιζόμενον ἐν τῷ σχήματι 15.

Αἱ σκαλίσεις παύουσι ὅταν ὁ βάμβαξ ἀναπτυχθῇ ἀρκούντως καὶ διὰ τοῦ φυλλώματος αὐτοῦ σκιάζῃ τὸ πλεῖστον τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἀγροῦ, παρακωλυομένης οὕτω τῆς ἀναπτύξεως νέων χόρτων.

Πολλάκις ἔνεκα ἀμελείας ἢ ἔνεκα πληθώρας ἐπείγουσῶν ἐργασιῶν παραμελεῖται ἢ ἔγκαιρος σκάλισις βαμβακοαγροῦ τινος γονίμου, ἔνθα τὰ ἄγρια χόρτα ἀναπτύσσονται ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ἡ διὰ τοῦ σκαλιστηρίου ἀφαίρεσις αὐτῶν καθίσταται δυσχερὴς καὶ δαπανηρὰ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ βάμβα-

(Σχῆμα 15).

κοκαλλιεργητὰ τῆς Θεσσαλίας συνηθίζουσι νὰ εἰσάγωσιν ἐν τῷ ἀγρῷ τούτῳ ποίμνιον προβάτων. Ταῦτὰ βόσκονται τὰ ἄγρια χόρτα καὶ ἐγκαταλείπουσι πάντα τὰ βαμβακοφυτὰ, τὰ ὅποια δὲν τρώγουσι. Μετὰ τὴν τοιαύτην καθάρσιν ἀπὸ τῶν ἀγρίων χόρτων ὁ ἀγρὸς δέον νὰ σκαλίζηται.

4) **Πρόσχωσις.** — Ούτος εἶνε ὁ δόκιμος ὅρος τοῦ κοινῶς λεγομένου παραγώματος — ἴδε Γεωπονικά. — Ὁ βάμβαξ κατὰ τὴν δευτέραν συνήθως σκάλισιν προσχώνεται συγκεντρουμένου πέριξ τῆς ρίζης αὐτοῦ χώματος διὰ τοῦ σκαλιστηρίου, ἢ ριπτομένου τοῦ χώματος τούτου διὰ τοῦ ἵπποσκαλιστηρίου, τοῦ κοινῶς ἀρότρου ἢ ἐτέρου τοιοῦτου εἰδικοῦ φέροντος δύο πτερὰ. Ἐν τούτοις πρὸ τῆς προσχώσεως ἢ παρὰ τὰς ρίζας τῶν φυτῶν ἐπιφάνεια τοῦ ἐδάφους δεόν νὰ σκαλίζεται ἵνα μὴ μεσολαβῇ μεταξὺ τῶν ριζῶν καὶ τῆς προσχωνομένης ἐπιφανείας σκληρὸν στρώμα γῆς.

Ἡ πρόσχωσις τοῦ βάμβακος σκοπὸν ἔχει ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ στερεώσῃ κάλλιον εἰς τὸ ἔδαφος τὸ φυτὸν, ὅπερ προφυλάσσεται οὕτως ἀπὸ τῶν σφοδρῶν ἀνέμων, καὶ ἀφ' ἐτέρου νὰ προφυλάξῃ τὰς ρίζας αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἐπιδράσεως μεγάλης ξηρασίας ἢ μεγάλης ὑγρασίας.

Τὰ φυτὰ προσχωνόμενα ἔχουσι τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ παρὰ τὴν βάσιν αὐτῶν ἐδάφους ὑψηλοτέραν, ὥστε τὰ ὕδατα τῶν ἀρδεύσεων ἢ τῶν βροχῶν (ἐὰν συμβῶσι πολλαὶ τριαῦται) δὲν λιμνάζουσι παρὰ τὰς ρίζας αὐτῶν, αἱ δὲ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, ἐὰν ὁ καιρὸς εἶνε λίαν ξηρὸς, δὲν δύνανται νὰ διέλθωσι τὸ παχύτερον παρ' αὐτὰ στρώμα τοῦ ἐδάφους.

Διὰ τῆς προσχώσεως ἐπιτυγχάνεται προστούτοις ἡ ἐλάττωσις τῆς ἀναπτύξεως ἀγρίων χόρτων παρὰ τὰς ρίζας τοῦ φυτοῦ καὶ ἡ αὔξησις τοῦ ἀερισμοῦ τοῦ ἐδάφους, ὅπερ, φέρον τὰς διὰ τῆς προσχώσεως προξενουμένας προεξοχὰς, παρουσιάζει εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἀτμοσφαιρας μεγαλητέραν ἐπιφάνειαν.

5) **Βλαστολογία.** (*) Ὁ εἰς ποτιστικὰς, παχείας καὶ φύσει ὑγρὰς γαίας, φυόμενος παρ' ἡμῖν βάμβαξ συνήθως ἔχει ἀνάγκην βλαστολογίας. Γελεῖται δὲ αὕτη ἐν Λεβαδείᾳ, ἐν Δαδίῳ καὶ ἐν Θεσσαλίᾳ ἀφαιρουμένων διὰ τῆς χειρὸς τῶν τρυφερῶν κορυφῶν τῶν εὐρωστατέρων φυτῶν.

κλάδους δὲ τοὺς ἀπέχοντας πευτήκοντα ἑκατοστὰ τοῦ μ. ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους.

Ἐν Ἀλγερίᾳ ἡ βλαστολογία ἐκτελεῖται συνήθως κατὰ Ἰουλίον καὶ πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τῶν πρώτων καλύκων, εἰς τοὺς Διὰ τῆς βλαστολογίας, παρεκωλυομένης ἐπὶ τινα χρόνον τῆς ἀναπτύξεως νέων φύλλων καὶ βλαστῶν, ἐπιταχύνεται ἡ δέσις τῶν ἀνθέων καὶ ἡ ὠρίμανσις τῶν καρῶν, ὅπερ δεόν νὰ ἐπιδιώκηται εἰς τὸ ἡμέτερον κλίμα, ἔνθα αἱ βροχαὶ τοῦ φθινοπώρου ἐπερχόμεναι συνήθως πρώτως παραβλάπτουσι τὸν καρπὸν τοῦ βάμβακος ἐὰν δὲν συνελέγη ἔγκαίρως.

Ὁ εἰς τὰς ξηρὰς γαίας φυόμενος βάμβαξ οὐδέποτε σχεδὸν ἔχει ἀνάγκην βλαστολογίας. Ἐν Ἀμερικῇ ἔνθα αἱ φθινοπωριναὶ βροχαὶ εἶνε ὕψιμοι, οἱ δὲ βαμβακοκαλλιεργηταὶ ἀποδίδουσι μεγίστην σημασίαν, εἰς τὴν ἔγκαιρον καὶ γενναίαν ἀραιώσιν, ἡ βλαστολογία τοῦ βάμβακος εἶνε ἀγνωστος.

Φρονῶ δὲ ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν θὰ καθίστατο ἡ ἐργασία αὕτη περιττὴ, ἢ σπανιώτατα θὰ παρουσιάζετο ἀνάγκη αὐτῆς, ἐὰν οἱ ἡμέτεροι βαμβακοκαλλιεργηταὶ ἀπεφάσιζον νὰ σπείρωσι τὸν βάμβακα κατ' ὄρχους καὶ ἂν ἔδιδον μεγαλητέραν προσοχὴν εἰς τὴν ἔγκαιρον καὶ γενναίαν ἀραιώσιν τῶν φυτῶν.

6) **Κλάδευσις.** Ἡ κλάδευσις ἐφαρμόζεται μόνον εἰς τὸν δεινρῶδη βάμβακα ὅστις καλλιεργεῖται εἰς τὴν νῆσον Θήραν, ἔνθα αἱ ὀλίγα ἐναπολειπόμεναι βαμβακικαὶ κλαδεύονται κατὰ Νοέμβριον.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλα εἶδη βάμβακος καλλιεργούμενα εἰς θερμὰς χώρας, ἔνθα εἶνε πολυεπῆ, κλαδεύονται ἀφαιρουμένου, μετὰ τὴν συλλογὴν τοῦ καρποῦ, τοῦ πλείστου μέρους τοῦ καρμοῦ αὐτῶν, ὡς συμβαίνει ἐν Μελίτῃ ἔνθα ἡ βαμβακικὰ διατηρεῖται ἐπὶ 5 — 6 ἔτη.

(Ἐπεταὶ συνέχεια)

ΑΙ ΣΤΑΦΙΔΕΣ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑΙ

Ἡ εἰσάγωγὴ τῶν ἐξ Ἀνατολῆς ἰδίως σταφίδων εἰς Γαλλίαν ἤρξατο ἀναπτυσσομένη ἀπὸ τοῦ 1872, ἐποχῆς καθ' ἣν

(*) Βλαστολογία ν αἱ ἀρχαῖοι ἐκάλουν τὸ κοινῶς παρ' ἡμῖν λεγόμενον βλαστοκόπημα ἢ τσιμπολόγημα (ἴδε Γεωπονικά καὶ Θεόφραστον). Βλαστοκοπία νδὲ τὴν ὑπὸ τῶν ἀνέμων θραύσιν τῶν βλαστῶν (Θεόφραστος).

ἄρχεται ἡ οἰνική κρίσις ἢ προκληθεῖσα ἐκ τῶν καταστροφῶν τῆς φυλλοξήρας.

Ἀπὸ τοῦ 1872 μέχρι τοῦ 1876 ὁ μέσος ὄρος εἰσαγωγῆς σταφίδων τῆς Ἀνατολῆς ἐν γένει ἀνέρχεται ἀπὸ 7 ἕως 10 χιλ. τόνους· ἀλλ' ἀμέσως ἐν τῇ ἐπομένῃ πενταετίᾳ, ἤτοι μέχρι τοῦ 1880, αὕτη ἀνέρχεται ἐτησίως εἰς 37,430 τόνους, ἐξ ὧν τὰ δύο τρίτα περίπου ἀποτελοῦνται ἐκ τῆς ἡμετέρας σταφίδος. Ἀπὸ τοῦ 1880 ἕως 1885, μετὰ τινὰς διακυμάνσεις, ἀνέρχεται εἰς 70,985 τόνους, μέσης ἐτησίως εἰσαγωγῆς, ἧτις κατὰ τὰ ἐπόμενα ἔτη (1886, 1887 καὶ 1888) αὐξάνει κατὰ ἓν τρίτον ἔτι, ἤτοι εἰς 100,000 τόνους περίπου.

Τῆς ἡμετέρας ἰδίως σταφίδος ἡ εἰσαγωγή εἰς Γαλλίαν ἄρχεται ἀπὸ τοῦ 1878 μὲ 10,000 τόνους περίπου. Τὸ ἀμέσως ἐπόμενον ὡς καὶ τὸ 1880 διπλασιάζεται. Κατὰ τὸ 1881—1883, τριπλασιάζεται, ἤτοι ἀνέρχεται περὶ τὰς 30 χιλ. τόνους· εἰς τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο κυμαίνεται ἡ εἰσαγωγή μέχρι τοῦ 1899.

Ἐκ τῆς τελευταίας ὁμως ἐσοδείας μας, τοῦ 1889, ἔχομεν σημαντικὴν αὐξήσιν εἰσαγωγῆς εἰς Γαλλίαν.

Ἄν καὶ δὲν ἐτελείωσεν εἰσέτι τὸ ὅλον χρονικὸν διάστημα τῆς ἐσοδείας, ὑπολειπομένων ἀκόμη ὀλίγων μηνῶν, οὐχ ἦττον ἡ μέχρι τοῦδε εἰς Γαλλίαν ἐξαγωγή τῆς σταφίδος μας ἀνέρχεται εἰς 61,800 τόνους, ἤτοι τὸ διπλάσιον σχεδὸν τῆς περυσινῆς, καὶ τὸ ἑξαπλάσιον τῆς πρὸ δεκαετίας περιόδου.

Τὸ περίεργον δὲ εἶνε ὅτι ἡ τεραστία αὕτη αὐξήσις, ἧτις βεβαίως ὀφείλεται εἰς τὴν κακὴν συγκομιδὴν τῶν γαλλικῶν ἀμπέλων κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος (*), ἐγένετο ἀκριβῶς ὑπὸ χειροτέρουσ ὄρους ἢ ἄλλοτε, δηλαδὴ τὴν διηνεκῆ σχεδὸν ἀπει-

(*) Ἀναγινώσκομεν ἐν τῷ *Moniteur Vinicole* τῆς 6 Μαΐου. Ἡ εἰσαγωγή τῶν σταφίδων εἰς Γαλλίαν, ἧτις κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνας τοῦ 1889 ἔφθασε πρὸς 20,548,906 χιλιόγραμμα, ἀνῆλθε κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνας τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους εἰς τὸ μέγιστον ποσὸν τῶν 49,947,060 χιλιογράμμων. Ἡῦξησε δηλαδὴ πλέον ἢ κατὰ τὸ διπλάσιον, τῆς Ἑλλάδος ἀποστειλάσης ἐπὶ πλέον 26,000,000 χιλιόγραμμα τῆς δὲ Τουρκίας μόνον 3,000,000. Ἡ αὐξήσις αὕτη ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ ἐνδιαφέροντος ὅπερ ἔχουσιν οἱ ἐπιχειρημα-

λὴν τοῦ γαλλικοῦ δημοσίου περὶ ἐπιβολῆς νέων φόρων, ἢ αὐξήσεως τῶν παλαιῶν, καὶ πολλῶν ἄλλων κωλυσιεργιῶν, οὕτως εἰπεῖν, κατὰ τῆς χρήσεως τῆς σταφίδος μας.

Ἄλλο ἕτερον ἐπίσης σημαντικώτατον γεγονός εἶνε ὅτι κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ Γαλλία ὑπερέβη τὴν Ἀγγλίαν κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν κατὰ 10,000 τόνους, ὅπερ εἶνε πρωτοφανὲς ἐν τοῖς σταφιδικοῖς χρονικοῖς, ἐν οἷς ἡ Ἀγγλία τὴν πρώτην πάντοτε κατατεῖχε θέσιν ἐν τῇ καταναλώσει τοῦ καρποῦ μας. Ἐκ τῆς τελευταίας ἐσοδείας ἡ Ἀγγλία ἔλαβε μέχρι τοῦδε 51,500 τόνους μόνον!

Ἄλλο ἕτερον ἐπίσης σπουδαῖον γεγονός εἶνε, ὅτι ἐνῶ τὸ ἐν Γαλλίᾳ εἰσαχθὲν ποσὸν ἐπληρώθη καὶ ἀνήκει ὀλόκληρον σχεδὸν εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν κερδοσκοπίαν τῆς χώρας ἐκείνης, τὸ ἐν Ἀγγλίᾳ, κατὰ μέγα ἀκόμη μέρος, εὐρίσκεται εἰς χεῖρας ἑλληνικὰς, καὶ ἐνδιαφέρει τὸ ἑλληνικὸν ἐμπόριον καὶ τοὺς παραγωγούς μας.

Οὕτως ἡ γαλλικὴ βιομηχανία τῆς οἰνοποιίας ἀνέτρεψεν ἐν ὀλίγοις ἔτεσι, τὸ προαιώνιον καθεστῶς τῆς σταφιδικῆς καταναλώσεως, καὶ μετέφερε τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος τοῦ προϊόντος ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν Γαλλίαν, καὶ ἀπὸ τῆς βρώσεως ἐν ταῖς ποδίγκαις μόνον, εἰς τὴν πόσιν ὅλου τοῦ κόσμου, τοῦ πίνοντος καὶ ζητοῦντος τὸν γαλλικὸν οἶνον.

Κατὰ τὸ 1879 ἐν Παρισίοις δὲν ὑπῆρχον ἢ τρία μόνον ἐργαστήσια οἰνοποιίας ἐκ σταφίδων. Ἐκτοτε ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐπυξήθη, πλέον δὲ τῶν εἴκοσι τοιούτων λειτουργοῦσι σήμερον ἐν Παρισίοις μόνον.

Ἡ κατασκευὴ τοῦ σταφιδίτου εἶνε ἀπλουστάτη, ὀφείλεται δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ εἰς τοῦτο ἡ μεγάλη αὐτῆς κατανάλωσις ἐν Γαλλίᾳ.

Ἐκαστος οἰκογενειάρχης δύναται νὰ κατασκευάσῃ μόνος

νὰ εἶναι νὰ ἐκτελέσῃ μεγάλην προμηθεῖαν πρὸ τῆς ἐπιβολῆς τῶν νέων φόρων δι' ὧν ἐπαπειλοῦνται αἱ σταφίδες, ἐλπίζοντες ὅτι οἱ νέοι οὗτοι φόροι δὲν θὰ ἐπιβαρύνωσι τὰς προμηθεῖας ταύτας ὅπερ εἶνε πιθανόν· ἐκτὸς ἐὰν ὁ νομοθέτης δὲν δώσῃ εἰς τὸν ψήφισθησόμενον νόμον ἀναδρομικὴν δύναμιν».

του τόν οἶνον τῆς χρήσεώς του, ἀγοράζων ὀλίγην σταφίδα, προσθέτων τὸ ἀνάλογον ὕδωρ καὶ διατηρῶν αὐτὸ ἐν θερμοκρασίᾳ 19 βαθμῶν· διὰ τῆς ζύμωσης ἀπολαμβάνει τὸ τετραπλοῦν εἰς οἶνόν γνήσιον, τονωτικὸν καὶ, τὸ σπουδαιότερον, εὐώνον.

Ἐν μεγαλειτέρῳ κύκλῳ, ἡ ἐργασία δὲν παραλλάσσει, ἀλλὰ μόνον εὐρύνεται, χάριν τῆς ἀνάγκης τῆς μεγαλειτέρας παραγωγῆς, καὶ ἐκτελεῖται μεθοδικώτερον ἐν ταῖς λεπτομερείαις αὐτῆς. Ἐν ἐργασίῳ περιλαμβάνει συνήθως δύο κύρια οἰκοδομήματα διαχωριζόμενα ὑπὸ αὐλῆς· τὸ μὲν χρησιμεύει εἰς τὴν ἀρχικὴν παρασκευὴν τοῦ οἶνου, τὸ δὲ εἰς τὴν ἀποθήκευσιν καὶ ἐν ταῖς δοχείοις τελειοποιήσιν αὐτοῦ.

Ἐν τῷ πρώτῳ κτιρίῳ φέρεται ἡ σταφίς, ὅπου ἐκφορτῶνεται ἐκ τοῦ πλοίου ἢ τῆς ἀποθήκης ἐν σάκκοις καὶ ἀποτίθεται εἰς εὐρὺ ξυλόστρωτον. Παρὰ τὸν τοίχον εὐρίσκονται στοιχηδὸν πολλαὶ κάδδαι, εἰς τὰς ὁποίας ἐκκενοῦνται οἱ σάκκοι ὅπως φθάνουσι. Κάδδῃ 300 ἐκατολλίτρων, δύναται νὰ περιλάβῃ ἑκατὸν σάκκους, ἥτοι 10,000 χιλιόγραμμα (ἐκάστου σάκκου περιέχοντος συνήθως 100 χιλιόγραμμα). Ἐν τῇ κάδδῃ χύνουσι πρῶτον τὸ ὕδωρ, ἐν θερμοκρασίᾳ 6 ἕως 15 βαθμῶν. Δι' οἶνον 10 βαθμῶν ἀναλογοῦσι 3 ἐκατολλίτρα ὕδατος πρὸς ἑκατὸν χιλιόγραμμα σταφίδος.

Ἄρα ἡ σταφίς μωσχευθῆ, ὀγκοῦται, ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἀρχικὴν κατάστασιν τῆς χλωρᾶς ραγός, καὶ ἀνέρχεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος. Ἡ ζύμωσις δὲν βραδύνει νὰ ἐπέλθῃ, χάρις εἰς τὴν ζύμην ἣν ὁ καρπὸς ἐτήρησεν ἀρχικῶς. Ἡ ζύμωσις διαρκεῖ περὶ τὰς δέκα ἡμέρας. Πολλάκις τῆς ἡμέρας, καθ' ὠρισμένα διαστήματα, ἐργάτης ὠθεῖ πρὸς τὸ βάθος τὰ στέμφυλα, ἵνα μὴ ὀξυνίζωσι μένοντα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν.

Αὕτη εἶνε ἡ βᾶσις τῆς ἐργασίας. Ἐννοεῖται ὅτι κατόπιν γίνονται αἱ μεταγγίσεις καὶ ὁ καθαρισμὸς τοῦ οἶνου, τὸ κολλᾶρισμα καὶ αἱ λοιπαὶ λεπτομέρειαι τῆς οἰνοποιίας μέχρι τῆς καταναλώσεως, εἰς τὴν ὁποίαν μετ' ὀλίγους μῆνας ἀπὸ τῆς κατασκευῆς του δύναται νὰ παραδοθῇ ὁ οἶνος οὗτος. Ὁ πολὺ

πρόσφατος σταφιδίτης οἶνος ἔχει ἰδιάζουσάν τινα γεῦσιν, ἀλλὰ μετὰ τριῶν ἢ τεσσάρων ἐτῶν διαμονὴν ἐν δοχείῳ, προσκτᾶται γεῦσιν τελείου οἶνου.

Ἐν τῇ Παγκοσμίῳ Ἐκθέσει ἐγένετο ἀφθόνως ἡ δοκιμὴ τοιούτων οἶνων, καταναλωθεισῶν 7,592 φιαλῶν.

Ἀπὸ τοῦ 1881 ἕως τοῦ 1885 παρήχθησαν κατὰ μέσον ὄρον ἐν Γαλλίᾳ 2,129,000 ἐκατολλίτρα σταφιδίτου ἐτησίως, ἀπὸ δὲ τοῦ 1885 ἕως τοῦ 1888 ἕτερα 2,550,000 ἐκατολλίτρα.

Οἱ οἶνοι οὗτοι μεταφέρονται ἐντὸς μεγάλων οἰνοδοχείων, καλουμένων οἰνοδοχείων μεταφορᾶς, ἑκαστον τῶν ὁποίων περιλαμβάνει ἕξ ἐκατολλίτρα.

Πάτρις, Ἀπρίλιος 1890.

M. ΧΑΙΡΕΤΗΣ.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΟΙΝΟΠΟΙΟΥ

(Συνέχεια. Ἴδε προηγούμενον τεῦχος, σελ. 191).

Ἡ θεραπεία ἀπαυῶν τῶν ἀσθενειῶν τοῦ οἶνου συνίσταται α') εἰς τὴν ἐξολόθρευσιν τῶν ζυμῶν διὰ τοῦ μέσου ὅπερ ἤθελεν ὑποδείξει ἡ ἐντάσις τοῦ κακοῦ, ἥτοι διὰ προσθήκης οἰνοπνεύματος ἢ ταννίνης, διὰ τοῦ κολλαρίσματος, τῆς θερμάνσεως ἢ τῆς μεταγγίσεως, καὶ β') εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν σχηματιζομένων νέων συστατικῶν, ἅτινα εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὀξέα, ὧν ἡ γεῦσις περικαλύπτεται διὰ προσφυῶν συγκερασμῶν, ἢ τὰ ὁποῖα ἐξουδετεροῦνται διὰ τινος βάσεως, οἶον διὰ τῆς προσθήκης ἀσβέστου ἢ μᾶλλον ποτάσσης.

Τὸ ποσὸν τῶν προστιθεμένων τούτων οὐσιῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐντάσεως τῆς ἀσθενείας· γίνεται δὲ πρῶτον δοκιμὴ εἰς μίαν ὁκάν ἐκ τοῦ πρὸς θεραπείαν οἶνου, μεθ' ὃ προστίθεται κατ' ἀναλογίαν ἡ χρησιμεύουσα ὡς φάρμακον οὐσία ἐν τῷ ὄλῳ τοῦ ὑγροῦ.

Ἡ ἐξάνθισις τοῦ οἶνου σταματᾷ διὰ τῆς ἐντελοῦς ἀποπληρώσεως τοῦ βυτίου· αὕτη δέον νὰ γίνηται διὰ σωλῆνος ἐκ κλου-

τσούκ, δι' οὐ φέρεται ὁ πρὸς ἀποπλήρωσιν οἴνος εἰς τὸ κέντρον τοῦ βυτίου. Ἐξακολουθεῖ δὲ ἡ πρὸς ἀποπλήρωσιν προσθήκη οἴνου μέχρις οὐ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἐν τῷ βυτίῳ ὑγροῦ ὑπερχειλίσῃ καὶ παρασύρῃ ἐκτὸς αὐτοῦ τὸ ἄνθος.

Δυνάμεθα πρὸς τούτοις ἀντὶ τῆς ἀποπλήρωσεως νὰ χύσωμεν ἐν τῷ περιέχοντι τὸν ἀσθενῆ οἴνον βυτίῳ ὀλίγον ἔλαιον, ὅπερ μένον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὑγροῦ παρακωλύει τὴν μετὰ τοῦ ἀέρος ἐπαφὴν αὐτοῦ.

Ἡ ὀξύσις προσβάλλει κυρίως τοὺς πτωχοὺς ἐν οἴνοπνεύματι οἴνους καὶ τοὺς φυλασσομένους ἐν θερμαῖς ἀποθήκαις. Πρὸς πρόληψιν αὐτῆς δεόν νὰ τηρῶμεν τὰ βυτία πάντοτε ἐντελῶς πλήρη. Εὐθὺς ὡς αὕτη παρουσιάζεται ἐν τινι οἴνῳ δεόν οὗτος γὰρ θειώνηται ἰσχυρῶς, καιομένης θειωμένης θρυαλλίδος ἐν τῷ περιέχοντι αὐτὸν βυτίῳ. Ἐὰν ἤρχισεν ἤδη ἔχων ἐλαφρὰν ὀξυγον γεῦσιν δυνάμεθα ν' ἀνακρίξωμεν αὐτὸν μετὰ μεγάλῃς ποσότητος ὑγινοῦς οἴνου ὑπὸ τὸν ὄρον ὁμοίως νὰ ἐξοδεύσωμεν αὐτὸν ἀμέσως. Ἐξουδετεροῦται ὡσαύτως ἡ ἐλαφρὰ ὀξυγον γεῦσις αὐτοῦ διὰ τῆς προσθήκης ἀσβέστου, γύψου, ποτάσης ἢ τέλος σάπωνος ἐν διαλύσει. Οὗτος συγκείμενος ἐκ βάσεως (καλίου ἢ νατρίου) καὶ ἐκ παχειῶν οὐσιῶν ἀποσυντίθεται καὶ αἱ παχεῖαι οὐσίαι ἐπιπλέουσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὑγροῦ παρακωλύουσιν ἐν μέρει τὴν μετὰ τούτου συνάφειαν τοῦ ἀέρος.

Ὅταν ἡ ὀξύσις εἴνε ἤδη λίαν ἀνεπτυγμένη πᾶσα ἀπόπειρα πρὸς θεραπείαν ἀποβαίνει ματαία. Ὅθεν εἴνε προτιμότερον νὰ μετατρέπωμεν τὸν τοιοῦτον οἴνον εἰς ὄξος.

Ἡ θάλασις (τὸ γύρισμα) σταματᾷ διὰ προσθήκης ταννίνης εἰς δόσιν ἑνὸς γραμμαρίου κατὰ λίτρον, συμπληροῦται δὲ ἡ θεραπεία αὕτη διὰ προσθήκης 2—3 % οἴνοπνεύματος, διὰ κολλαρίσματος καὶ μεταγγίσεως.

Ἡ πάχυνσις ἐν τῇ γενέσει αὐτῆς σταματᾷ διὰ προσθήκης ταννίνης εἰς δόσιν 1 ἐπὶ τοῖς 1000. Ἐὰν ἡ ἀσθένεια αὕτη ἦνε προωδευμένη, τὸ προτιμότερον εἴνε ὁ προσβεβλημένος οἴνος ν' ἀποστάζηται.

Ἡ πίκρισις ἀναπτύσσεται ὅταν ὁ οἴνος εἴνε πτωχὸς ἐν οἴνοπνεύματι καὶ ὀξύτητι, σταματᾷ δὲ ἐν τῇ γενέσει αὐτῆς διὰ τῆς θερμάνσεως καὶ τοῦ κολλαρίσματος, μεθ' ὃ προστίθεται εἰς τὸν θεραπευόμενον οἴνον 2 % οἴνοπνεύματος καὶ 1/2 ἐπὶ τοῖς χιλίοις ταννίνης. Εἰς τινὰ μέρη ὑποβάλλουσι τὸν προσβεβλημένον οἴνον εἰς νέαν ζύμωσιν ἐν χώρῳ ἔχοντι θερμοκρασίαν 20 βαθμῶν, προσθέτοντες κατὰ ἑκατόλιτρον 3—4 χιλίογραμμα σακχάρου, πενήκοντα γραμμάρια ταννίνης καὶ ζύμην λαμβανομένην ἐκ τῆς ὑποστάθμης οἴνου μὴ μεταγγισθέντος, καὶ κατὰ προτίμησιν οἴνου λευκοῦ. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς νέας ταύτης ζυμώσεως ὁ οἴνος μεταγγίζεται ἐν βυτίῳ καθαρῷ καὶ θειωμένῳ.

Πλὴν τῶν ἀσθενειῶν οἱ οἴνοι παρουσιάζουσι πολλάκις καὶ τινὰ ἑλαττώματα, ἅτινα εἴνε τὰ ἑξῆς.

Ἡ ἀνεμίαι, ἥτις χαρακτηρίζεται διὰ τῆς παρουσίας μελαίνων τινῶν ὑλῶν μετεωρισμένων ἐν τῷ οἴνῳ ὁ οἴνος ὁλοκρῆται ἀπόλλυσι τὴν εὐωδίαν αὐτοῦ καὶ λαμβάνει μάλιστα ἰδιαιτέραν τινὰ γεῦσιν.

Τὸ ἐλάττωμα τοῦτο παράγεται ὅταν ὁ οἴνος πέριξε ἀέρα, ἤτοι ἐκτίθεται εἰς τὸν ἀέρα, ὅπερ συμβαίνει πολλάκις εἰς τοὺς ἀδυνάτους οἴνους κατόπιν μεταγγίσεως, ὅταν ἀμελήσωμεν νὰ καύσωμεν θρυαλλίδα θειωμένην ἐν τῷ βυτίῳ κατὰ τὴν στιγμήν τῆς πληρώσεως αὐτοῦ. Διὰ τῆς καύσεως τῆς θρυαλλίδος ἀντικαθίσταται τὸ ὀξυγόνον τοῦ ἐν τῷ βυτίῳ ἀέρος διὰ θειώδους ὀξέος.

Τὸ ἐλάττωμα τοῦτο τοῦ οἴνου ἐξαλείφεται διὰ τοῦ κολλαρίσματος καὶ τῆς μεταγγίσεως ἐν βυτίῳ καθαρῷ καὶ ἰσχυρῶς θειωθέντι. Ἐν τῷ βυτίῳ τούτῳ ὁ οἴνος ἀποβάλλει μέρος τοῦ χρώματος καὶ τῆς ταννίνης αὐτοῦ, ὅθεν ἡ ἐν αὐτῷ προσθήκη μικρᾶς ποσότητος (10—20 γραμμάρια κατὰ ἑκατόλιτρον) ταννίνης ἀποβαίνει ὠφέλιμος.

Ἡ θειώδης γεῦσις, ἥτις προέρχεται εἴτε ἐκ τοῦ καέντος ἐν τοῖς βυτίοις θείου, εἴτε ἐκ τῆς βραδέως γενομένης θειώσεως τῶν σταφυλῶν πρὸς πρόληψιν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ὠιδίου

(ἀσθενείας τῆς ἀμπέλου). — Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει, ὑπερτερεῖ ἡ γεῦσις τοῦ διοξειδίου τοῦ θείου, ἐν τῇ δευτέρῃ ἡ τοῦ ὕδροθείου. Ἡ γεῦσις αὕτη ἐξαφανίζεται διὰ τῶν μᾶλλον ἢ ἥττον συνεχῶν μεταγγίσεων.

Δυνάμεθα προστούτοις νὰ ἐξαφανίσωμεν τὴν θειώδη γεῦσιν τοῦ οἴνου βυθίζοντες ἐν αὐτῷ τεμάχιά τινα ξυλάνθρακος ἐλαφροῦ (πεύκινα κάρβουνα).

Ἡ ἄωρος, ἡ στρυφνὴ καὶ ἡ γαιώδης γεῦσις τοῦ οἴνου ἐξαφανίζονται διὰ τῶν μεταγγίσεων· ἐὰν ὁ οἴνος ἦνε ἰσχυρὸς δύνανται ὡσαύτως νὰ ὠφελήσῃσι τὰ κολληρίσματα.

Ὁ θολὸς χρωματισμὸς τῶν οἴνων δύναται νὰ ἐλαττωθῇ διὰ προσθήκης μικρᾶς ποσότητος ταννίνης.

Διάφοροί κακαὶ γεῦσις προερχόμεναι ἐκ τοῦ βυτίου δύνανται νὰ ἐξαφανισθῶσι διὰ μεταγγίσεως εἰς βυτία ὑγιῆ καὶ θειωμένα, συνοδευομένης τῆς μεταγγίσεως ταύτης δι' ἀναμίξεως ἡμιλίτρου (156 δραμιῶν) ἐλαιολάδου καθ' ἑκατόλιτρον (78 ὀκάδας) οἴνου, καὶ ἀκολουθῶς διὰ κολληρίσματος.

Ἐνίοτε ἡ ἐν τῷ οἴνῳ εἰσαγωγή καὶ διαμονὴ ἐπὶ δύο ἡμέρας τεμαχιῶν ἐλαφρῶν ξυλάνθρακων ἀρκεῖ ὅπως ἀφαιρηθῇ ἡ κακὴ αὐτοῦ γεῦσις.

5.

Διάφορα εἶδη οἴνων

ΜΕΛΑΝΕΣ ΟΙΝΟΙ

Οἱ μέλανες οἴνοι οὗς ἐν τῇ παρούσῃ μελέτῃ εἴχομεν πλειότερον ὑπ' ὄψιν, κατατάσσονται ἐν τῷ ἐμπορίῳ εἰς διαφόρους τάξεις ὧν ὁ καθορισμὸς εἶνε φυσικῶς λίαν ἐλαστικὸς· ἡ διαφορὰ τοῦ οἰνοπνευματικῆς βαθμοῦ, τῆς βαθύτητος τοῦ χρώματος καὶ τῆς εὐωδίας, εἰσι πᾶ διαχωρίζοντα αὐτοὺς διακριτικὰ σημεῖα. Οὕτω ἐν Λαγκεδῶκ διακρίνουσι τοὺς οἴνους πρὸς ἀπόσταξιν, τοὺς πεδινούς, τοὺς ἡμιορεινοὺς καὶ τοὺς ὄρεινους, ἐν δὲ τῇ Βουργουνδίᾳ τοὺς χωρικοὺς, τοὺς ἀστικοὺς καὶ τοὺς περιωρῆμους (vins de crus).

Αἱ διαφοραὶ αὗται προέρχονται ἐκ τῆς φύσεως καὶ τῆς ἐκ-

θέσεως τοῦ ἐδάφους, ἐκ τῆς ποικιλίας τῶν κλημάτων, τῆς ἡλικίας τοῦ ἀμπελῶνος, τῶν φροντίδων τῆς οἰνοποιίας κτλ.

Ἐὰ μισημέρινα κλίματα δὲν παράγουσιν οἴνους ἐκλεκτῆς ποιότητος.

Οἱ ἐκλεκτῆς ποιότητος οἴνοι εἰσὶν οἱ δίδοντες πλειότερα κέρδη, ὅταν ἡ ὑπόληψις αὐτῶν ἀπεκτήθῃ.

Ὅσον περισσότερον τὰ προϊόντα εἶνε λεπτά, ἐκλεκτά, τόσον περισσότερον τὸ παραγόμενον ποσὸν εἶνε μικρότερον — ἡ ποσότης καὶ ἡ ποιότης εὐρίσκονται ἐν ἀντιθέσει. Ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως τῶν ἐκλεκτῶν οἴνων, τὰ μεγαλείτερα κέρδη εὐρίσκονται συχνότερον ἐν τῇ ποσότητι μᾶλλον ἢ ἐν τῇ ποιότητι.

Τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι ἡ ποιότης εἶνε στοιχεῖον παραμελητέον, διότι ἂν καὶ ἡ ποιότης ἦνε παράγων ἐλάσσονος δυνάμεως τοῦ τῆς ποσότητος, οὐχ ἥττον εἶνε ἀναντίρρητον ὅτι ἀμφοτέρα ταῦτα πρέπει νὰ ἐπιδιώκωνται καὶ νὰ ἐπιτυγχάνωνται ἐν εἰδικαῖς ἀναλογίαις ὅπως ἐπιτυγχάνηται ὁ ἀνώτατος ὅρος τοῦ κέρδους.

Ἐνίοτε ὑπάρχει ὠφέλεια εἰς τὴν κατασκευὴν οἴνων, ἐν οἷς ἡ ποσότης πρωτεύει καὶ ἐξαγοράζει τὴν ταπεινότητα τῶν τιμῶν, ἐνῷ σπανίως ὑπάρχει ὠφέλεια εἰς τὴν κατασκευὴν οἴνων, τῶν ὁποίων ἡ ποιότης εἶνε τὸ μόνον στοιχεῖον τῆς προσόδου. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ πλεονέκτημα ἐγκεῖται ἐν τῇ παραγωγῇ οἴνων, ἐν οἷς ἡ ποιότης δὲν ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον στοιχεῖον, ἀλλ' ἔρχεται μετὰ τὴν ποσότητα.

Αὕτη δὲ ἡ τελευταία περίπτωσις εἶνε ὁ κανὼν ἐν Ἀλγερίᾳ. Ἐὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα ὑπὲρ τῶν ἀλγερινῶν οἴνων ἐν ταῖς ἐκθέσεσι καὶ τοῖς γεωργικοῖς διαγωνισμοῖς, τοῖς τε γαλλικοῖς καὶ τοῖς ξένοις, ἡ εὐνοια τὴν ὁποίαν ἀρχίζουσι νὰ χαίρωσιν οἱ οἴνοι οὗτοι πρὸ πάντων εἰς τοὺς ἀποκλειστικῶς καταναλωτικὸς τόπους, ἡ τάσις τῶν Ἀλγερινῶν οἰνοποιῶν, πάντα ταῦτα φαίνονται ἀποδεικνύοντα ὅτι ἐν γένει τὸ κέρδος εὐρηται ἐν Ἀλγερίᾳ εἰς τὴν παραγωγὴν καλῶν οἴνων ἀμέσου καταναλώσεως, τῶν καλουμένων ἀστικῶν οἴνων (vins bourgeois),

ἐκτὸς ὁμοίως ἂν ἡ φύσις τοῦ ἐδάφους ἀντίκειται ἀπολύτως εἰς τοῦτο, ὅπερ σπάνιον.

Τὸ ζήτημα περὶ τοῦ εἶδους τοῦ οἴνου, τὸν ὁποῖον ὀφείλει τις νὰ παράγῃ, πρέπει νὰ λύηται πρὸ τῆς ἐμφυτεύσεως, καθότι ἡ ἐκλογή τῶν κλημάτων ἐξήρτηται ἐν μέρει ἐκ τούτου.

Εἰς τὰς ὑγρὰς πεδιάδας, ἡ ποσότης εἶνε τὸ μόνον ἐπιζητητέον στοιχείον, ἂν νομίση τις ὅτι πρέπει νὰ φυτεύσῃ ἐκεῖ ἀμπέλους.

Εἰς τὰς μετρίως δροσερὰς γαίας, πὰς μᾶλλον κοινὰς ἐν Ἀλγερίᾳ, εἶνε δυνατὸν, διὰ καλῆς ἐκλογῆς κλημάτων, νὰ ἐνωθῇ ἡ ποιότης μετὰ τῆς ποσότητος ὑπὸ τὴν ἐποψὴν ἧτις ἤθελε κριθῇ εὐάριστον.

Εἰς τὰς ξηρὰς γαίας, καὶ πρὸ πάντων τὰς ξηρὰς κλιτύας, πρέπει νὰ ὑπερτερῇ ἡ ποιότης.

Ὀλίγιστα ὑπάρχουσι ἐπαύλεις ἐν Ἀλγερίᾳ ἐν αἷς δὲν εὐρίσκονται συνηνωμένα τὰ τρία ταῦτα εἶδη τοῦ ἐδάφους, καὶ χάρις εἰς τὰς ἀπείρους ποικιλίας τῶν ἀμπέλων, αἵτινες ὑπάρχουσι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῶσι πάντοτε σχεδὸν (ἐὰν δὲν ἔχωμεν μεγάλας ἀπαιτήσεις περὶ τοῦ ποιοῦ), ὅλοι οἱ ἐπιθυμητοὶ οἶνοι.

Οὕτω ὑπάρχουσι σταφυλαὶ δι' ὧν ἐπιτυγχάνεται ἡ ποσότης τοῦ οἴνου, ἂν καὶ αὕτη κατορθοῦται πρὸ πάντων εἰς ἐδάφη δροσερὰ καὶ ἐπίπεδα δι' ἐτέρων σταφυλῶν ἐπιτυγχάνεται ἡ δύναμις καὶ δι' ἄλλων ἢ εὐωδία ἢ τὸ χρῶμα.

Οὐχ ἥττον ἐδάφη τινὰ καὶ χῶραι τινὲς εἰσὶν ἰδιαιτέρως κατάλληλοι εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ χρώματος ἐν τῷ οἴνῳ, χωρὶς νὰ δύναται τις νὰ ἐξηγήσῃ τὸν λόγον.

Ἐν γένει δὲ ὅπως ἀναπτυχθῇ τὸ ἄρωμα φυτεύονται ἐν ἀνάλογίᾳ 1|10 ποικιλίαι ἀμπέλων φέρουσαι λευκὰς σταφυλάς.

Γενικὴ δὲ παρατήρησις εἶνε ὅτι εἰς τοὺς περιωνύμους ἀμπέλωνας ὁ ἀριθμὸς τῶν καλλιεργουμένων ποικιλιῶν δὲν εἶνε μέγας.

Ἡ αὐξήσις τῆς μοσχεύσεως διὰ τῶν προηγουμένως ἐκτεθειπῶν μεθόδων (καταβύθισις τῆς στεφάνης, παρατέταμνη ἐν τῇ κάδδῃ διαμονή), αὐξάνει τὴν δύναμιν καὶ τὸ χρῶμα τοῦ οἴνου.

Ἡ εὐωδία ἀναπτύσσεται δι' ἐξαιρέτων ὄρων ζυμώσεως ἐν σχετικῶς ταπεινῇ θερμοκρασίᾳ, διὰ μεταγγίσεως ἐν τῇ κάδδῃ καὶ μετὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ οἴνου, διὰ τῶν πολλῶν μεταγγίσεων, διὰ τῆς θερμάνσεως τῶν οἴνων, τῆς ἐκθέσεως αὐτῶν εἰς τὸν ἥλιον, τῆς συντηρήσεως αὐτῶν ἐν δροσερῷ ὑπογείῳ, τῆς ἐκθέσεως ἐν φιάλαις, τῆς ταξειδεύσεως, κτλ.

ΟΙΝΟΙ ΛΕΥΚΟΙ

Οἱ λευκοὶ οἶνοι ἐπιτυγχάνονται εἴτε διὰ τῆς καθαρᾶς καὶ ἀπλῆς ἐν τῇ κάδδῃ ἐκθέσεως πρὸς ζύμωσιν λευκῶν σταφυλῶν, αἵτινες προηγουμένως ἐπατήθησαν, εἴτε διὰ τῆς ἐκθέσεως γλεύκους μελαίνων σταφυλῶν ἢ λευκῶν, κεχωρισμένου δὲ ἀπὸ τῶν στεμφύλων, ἧτοι τῶν βοτρυχῶν, τῶν γιγάρτων καὶ τῶν φλοιῶν τῶν σταφυλῶν.

Ἐν γένει καὶ αὗται ἀκόμη αἱ λευκαὶ σταφυλαὶ πατοῦνται ἀμέσως, τίθεται δ' ἐν τῇ κάδδῃ μόνον τὸ ρευστὸν μέρος αὐτῶν, ἧτοι τὸ γλεῦκος.

Ὁ ἐκ μελαίνων σταφυλῶν παραγόμενος λευκὸς οἶνος εἶνε πλουσιώτερος ἐν οἰνοπνεύματι ἢ ὁ μέλας οἶνος τῶν αὐτῶν σταφυλῶν· οὕτω ὅταν κατασκευάζωσιν οἶνους διὰ νὰ ἐξαγάγωσι τὸ οἰνόπνευμα εἶνε συμφερότερον νὰ κατασκευάζωσιν αὐτοὺς λευκοὺς, διότι εἰς τοὺς μέλανας οἶνους ὁ βότρυχος ἀπορροφᾷ οἰνόπνευμα, ἡ δὲ κατὰ τὴν ζύμωσιν θερμοκρασία τοῦ ὑγροῦ, ἕνεκα τῶν περιεχομένων στεμφύλων, ὑψουμένη περισσότερον συντελεῖ εἰς τὴν ἀπώλειαν περισσοτέρου οἰνοπνεύματος.

Ἐν τῇ κατασκευῇ τῶν λευκῶν οἴνων γενικὴ καταβάλλεται φροντίς νὰ μὴ τρυγῶσιν εἰμὴ ἐν ὥρᾳ δρόσου ἢ ἐν καιρῷ ὀμιχλώδει· οὕτω ὁ οἶνος καθαρίζεται κάλλιον.

ΜΕΛΑΝΕΣ ΚΑΙ ΛΕΥΚΟΙ ΟΙΝΟΙ, ΓΛΥΚΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΡΗΟΙ

Ὅταν κατὰ τὸν τρυγητὸν τὸ γλεῦκος δεικνύῃ 15° ἐπιτυγχάνονται, μετὰ μᾶλλον ἢ ἥττον μακρὰν ζύμωσιν, οἶνοι ξηροί.

Ἐὰν μεταχειρισθῶμεν μόνον σταφυλάς λίαν γλυκείας δεικνυούσας 18—20° B., ἐπιτυγχάνομεν οἶνους γλυκεῖς, καθότι

ἢ ζύμωσις σταματᾷ πρὶν ἢ ἅπαν τὸ σάκχαρον αὐτῶν μετατραπῆ εἰς οἶνόπνευμα.

Δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν εἰς τὸν συγκεντρωτικὸν τοῦτον βαθμὸν τοῦ γλεύκουσ διὰ τοῦ λίαν βραδέος τρυγητοῦ, διὰ τῆς ἀποξηράνσεως τῶν σταφυλῶν, τῆς διατηρήσεως αὐτῶν ἐπὶ τινα χρόνον ἐπὶ ἀχύρων, ἢ διὰ τῆς συστρέψεως τῶν ποδίσκων αὐτῶν καὶ τῆς ἐπὶ τῶν κλημάτων διαμονῆς των ἐπὶ τινα χρόνον.

Πρὸς τὸν αὐτὸν ὡσαύτως σκοπὸν προσθέτουσι σάκχαρον ἢ συγκεντροῦσι μέρος τοῦ γλεύκουσ διὰ τῆς θερμάνσεως.

Δυνάμεθα νὰ διατηρήσωμεν εἰς τὸν οἶνον μέρος τοῦ σακχάρου τοῦ γλεύκουσ σταματῶντες τὴν ζύμωσιν εἰς ὃ θέλωμεν σημεῖον διὰ θειώσεως παρακκλουθουμένης κατὰ τὴν δροσερὰν ἐποχὴν ὑπὸ κολληρισμάτων καὶ πολλῶν θειώσεων πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῶν ζυμῶν.

Δυνάμεθα προσέτι νὰ διακόψωμεν τὴν ζύμωσιν, πρὶν ἢ αὕτη περαιωθῆ, διὰ προσθήκης οἶνοπνεύματος.

Ἀναλόγως τῆς χρησιμοποιουμένης μεθόδου ἐπιτυγχάνομεν οἶνους μᾶλλον ἢ ἥττον γλυκεῖς καὶ συγχρόνως μᾶλλον ἢ ἥττον οἶνοπνευματούχους.

ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΑ

Α'. *Ἡ ἡλικία τῶν ὀρνίθων.* Καλὴ ὄρνις δύναται νὰ δώσῃ καθ' ὅλον αὐτῆς τὸν βίον, ἤτοι ἐπὶ 9—10 ἔτη, 600—700 ὠά. Ἐντούτοις ἡ ὠοτοκία εἶνε ἀφθονωτέρα κατὰ τὸ δεύτερον καὶ τρίτον ἔτος, συνεπῶς δὲ καὶ τὸ καθαρὸν προϊόν μείζον. Ἀπὸ δὲ τοῦ πέμπτου ἔτους ἡ ὄρνις, ἂν καὶ ὠοτοκοῦσα εἰσέτι, εἶνε γραῖα, τρώγει περισσότερον παρ' ὅσον παράγει. Ἡ στιγμή αὕτη εἶνε ἢ κατὰλληλος νὰ τεθῆ ἐπὶ τοῦ τρυβλίου.

Ἀλλὰ πῶς νὰ ἀναγνωρίσωμεν τὴν ἡλικίαν τῆς ὀρνίθος; Βεβαίως οὐχὶ ἐκ τῶν ὀδόντων. Ὑπάρχουσιν οἰκοδέσποιναί ἐπιτηδειόταται, αἵτινες διακρίνουσιν ἐκ πρώτης ὄψεως τὴν νεαρὰν ὀρνίθα ἀπὸ τῆς γραίας, ἐξετάζουσαι τὸ χρῶμα καὶ τὰ λέπια τῶν ποδῶν, τὸ μέγεθος καὶ τὸ μῆκος τοῦ ῥύγχους, κτλ. Ἀλλὰ

καὶ αἱ ἐπιτηδειότεραι ἀπατῶνται πολλάκις, πολὺ δὲ μᾶλλον αἱ ἀδέξιαί.

Ἀσφαλὲς ἐντούτοις μέσον εἶνε τὸ ἐξῆς. Ὅταν τὰ ὀρνίθια ᾔνε δεκαπέντε ἢ εἴκοσι ἡμερῶν τὰ σηματοδοτοῦμεν κόπτοντες ἓνα ὄνυχισκόν, τὸν αὐτὸν εἰς ὅλας τὰς μονοετεῖς νοστίδας. Πάραδειγματος χάριν, τῶν γεννηθεισῶν ὀρνίθων τῷ 1890 κόπτομεν τὸν ὄνυχισκόν τοῦ πρώτου δακτύλου τοῦ δεξιοῦ ποδός· τῶν γεννηθησομένων τῷ 1891 τὸν τοῦ δευτέρου δακτύλου· τῶν γεννηθησομένων τῷ 1892 τὸν τοῦ τρίτου δακτύλου· καὶ τῶν γεννηθησομένων τῷ 1893 δὲν θὰ ἔχωμεν πλέον νὰ κόψωμεν κανένα ὄνυχισκόν, ὄντων, ὡς γνωστόν, τεσσάρων μόνον τῶν δακτύλων ἐκάστου ποδός. Ἐπὶ τῶν γεννηθησομένων τῷ 1894 θὰ ἐφαρμόσωμεν πάλιν τὴν ἐγχείρισιν τοῦ 1890, τὰς δὲ ὀρνίθιας τοῦ ἔτους τούτου, γραίας πλέον, πωλοῦμεν ἢ σφάζομεν. Ἡ κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον σημείωσις τῆς ἡλικίας τῶν ὀρνίθων εἶνε ἀπλή, εὐκόλος καὶ οὐδένα παρουσιάζει κίνδυνον διὰ τὴν ζωὴν τῶν πτηνῶν.

Ἐντούτοις γνωρίζομεν ἱκανώτατόν τινα πτηνοτρόφον, ὅστις προτιμᾷ νὰ στίξῃ διὰ σινικῆς μελάνης τὰς κατ' ἔτος γεννωμένας ὀρνίθιας τοῦ διὰ διακριτικῆς στίξεως εἰς τὸ γυμνὸν ὑπὸ τὴν πτέρυγα μέρος.

Β'. *Περιποιήσεις παρεχόμεναι εἰς τὰς ὀρνίθιας κατὰ τὴν πτερορρύησιν.* Ἡ πτερορρύησις τῶν ὀρνίθων ἀρχεταὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ φθινοπώρου, εἶνε δὲ ἡ πτερορρύησις δι' αὐτάς καὶ διὰ τὴν ὠοτοκίαν αὐτῶν (ἂν κλάτῳσι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην) κρίσιμος περίοδος καὶ ἐξαρτᾶται πολὺ ἐκ τῆς περιποιήσεως ἣτις παρέχεται αὐταῖς.

Ἡ ἐλευθερία, ἂν δυνάμεθα νὰ ταῖς παράσχωμεν γλοηφόρον χῶρον, θὰ τὰς βοηθήσῃ εἰς τὴν καλὴν πτερορρύησιν, ἀλλὰ πρὸ πάντων δεόν νὰ ταῖς παρέχωμεν κατάλληλα καταφύγια κατὰ τοῦ ψύχους, καθ' ὅτι εἶνε λίαν εὐαίσθητοι εἰς τὰ πρῶτα ψύχη.

Ἀλλὰ πλὴν τοῦ καλοῦ ὀρνιθῶνος, ἐν τῇ αὐτῇ δέον νὰ ὑπάρχῃ καὶ μεσημβρινὸν ὑπόσπεγον ὑπὸ τὸ ὁποῖον νὰ δύνανται,

διαρκούσης τῆς ἡμέρας, νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τῶν βροχῶν, νὰ θερμαίνωνται καὶ νὰ κυλίωνται εἰς τὴν ἄμμον.

Β. Ἐν ἀνάγκῃ τὸ ὑπόστεγον δύναται ν' ἀναπληρώσῃσι ψάθαι ἢ ξύλινα ἀχρηστά κιβώτια ἐμπορευμάτων.

Πρὸς τὸ ἐσπέρας δεόν νὰ παρέχωμεν αὐταῖς σπόρους· ὁ ἀραβοσίτος εἶνε καλὸς πρὸ πάντων κατὰ τὸ δεῖπνον, καθότι ἀργεῖ νὰ χωνεύσῃ. Ἀποκλειστικὴ τροφή ἐξ ἀραβοσίτου εἶνε ἀκατάλληλος καθ' ὅτι λίαν παχυντικὴ· ἀναμεμιγμένη ὁμῶς μετὰ κριθῆς, σκυβάλων ἢ βρώμης δίδει καλὰ ἀποτελέσματα.

Τὸ πρόγευμα εἶνε καλὸν νὰ σύγκηται ἐκ ζύμης εἰς ἣν προστίθενται λείψανα φαγητῶν τῆς οἰκίας· δίδεται δὲ αὕτη χλιαρῶς.

Ὅσοι ἔχουσι γάλα ἀφθονον τοῦ ἁπλοῦς ἢ πώλησις δὲν εἶνε εὐκόλος, ἢ τυρόγαλα θὰ ἐπετύγχανον καλὰ ἀποτελέσματα ἐμπερέχοντες τὴν ζύμην μετ' αὐτῶν.

Δις τῆς ἐβδομάδος προστίθεται εἰς τὴν ζύμην ἓν κοχλιάριον θείου δι' ἐκάστην δεκάδα ὀρνίθων· τοῦτο πολὺ βοηθεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πτερῶν καὶ συγχρόνως ἀποτρέπει τὰς ὀρνίθιας ἀπὸ τῆς συνηθείας ἦν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πτερορρυήσεως ἔχουσι νὰ ἀλληλοτρῶγῃσι τὰ πτερά των.

Κατὰ τὴν μεσημβρίαν δίδονται αὐταῖς ὀλίγοι σπόροι. Ὅταν δὲ ὁ καιρὸς τραπῇ ἐπὶ τὸ ψυχρότερον παρέχεται αὐταῖς δις ἢ τρίς τῆς ἐβδομάδος μικρὰ δόσις κρέατος, λεπτοκομμένου, ἀλλ' οὐχι βοείου. Ἡ τροφή αὕτη παρακινεῖ τὰς ὀρνίθιας εἰς ὥστοκίαν καὶ τὰς βοηθεῖ ὅπως διέλθωσι τὸν χειμῶνα καλῶς. (Ἐκ τῆς Semaine Agricole).

Γ'. Ἐκλογή τῶν ὠῶν πρὸς κλώσισιν. Ἐκλέγετε ὠὰ σχήματος κανονικοῦ, στρογγύλα ἢ αἰχμηρά, ἀδιάφορον μεθ' ὅσα καὶ ἂν λέγωσιν ἀγαθαί τινες γυναῖκες, καὶ τὰ μὲν καὶ τὰ δὲ παράγουσιν ἀλέκτορας καὶ ὀρνίθιας. Ἀπορρίπτετε τὰ πολὺ μεγάλα ὠὰ, καθότι ταῦτα περιέχουσι σχεδὸν πάντοτε δύο κρόκους καὶ δύο σπέρματα. Τὰ δύο ταῦτα σπέρματα δύναται νὰ ἀναπτυχθῶσιν ἐν τῇ ἐνάρξει τῆς ἐπωάσεως, ἀλλ' ἀποπνίγονται ἀμοιβαίως ἀπὸ τῆς δεκάτης ἐβδόμης μέχρι τῆς εἰκοστῆς ἡμέ-

ρας χωρὶς νὰ ἐκκολαφθῶσιν. Ἡ μικρότης τῶν ὠῶν δὲν εἶνε ἐλάττωμα· ὅλα τὰ ὠὰ τῶν νοσσίδων, αἰτινὲς ἀρχίζουσι νὰ ὠστοκῶσιν, εἶνε μικρά, τοῦτο δὲ οὐδὲν ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ ἦνε γόνιμα. Ἐκ μικροῦ ὠοῦ δύναται νὰ ἐξέλθῃ ὠοῖτον ὀρνίθιον ὡς καὶ ἐκ μεγάλου.

Πλύνετε ἐλαφρῶς τὰ ὠὰ δι' ὕδατος χλιαροῦ καὶ σπόγγισατε αὐτὰ, ἀλλ' ἀποφεύγετε τὸν πολὺν κλονισμόν ὅτε τὰ σπύγγιζετε.

Οὐδεμίαν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐκκολάψεως ἔχει ἡ σελήνη· ἐὰν τὰ ὠὰ ἦνε καλὰ καὶ ἐὰν ἡ κλώσσα ἦνε καλοῦ χαρακτήρος δύνασθε νὰ ἦσθε βέβαιοι ὅτι ἡ ἐκκόλαψις ἔσεται καλή. (Ἐκ τῆς Franco Agricole).

Δ'. Διὰ τὴν ἐπίστασιν τὰ ὠὰ εἶνε ἄγονα. Πολλάκις οἱ ἀλέκτορες δὲν εἶνε ἀρκετοί, ἢ εἶνε πολλοὶ ἐν τῷ ὀρνιθῶνι· ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει, ὑπάρχουσιν ἀναγκαιῶς πολλὰ ὠὰ ἄγονα· ἐν τῇ δευτέρῃ περιπτώσει οἱ ἀλέκτορες διέρχονται τὰς ὥρας τῶν ἀντιπροκαλούμενῶν καὶ ἀντιμαχόμενῶν καὶ δὲν ἐκπληροῦσι τὰ καθήκοντά των. Εἰς ἀλέκτωρ πρὸς δέκα ὀρνίθιας, αὕτη εἶνε ἡ ἀρμόζουσα ἀναλογία.

Ἡ ἀναλογία τῶν μὴ γονιμοποιηθέντων ὠῶν εἶνε σχετικῶς ἀρκούντως μεγάλη ὅταν αἱ ὀρνίθιας ἦνε περιορισμέναι εἰς λίαν στενὰ μέρη ἐνθα ἐλλείπει ἡ χλόη καὶ τὰ πτηνὰ δὲν δύναται νὰ θηρεύσωσιν ἐντομα· ὅταν δηλαδή ἡ φυτικὴ καὶ ἡ ζωικὴ τροφή ἐλλείπωσιν αὐτοῖς ἐξίσου.

Ὅταν οἱ ὀρνιθῶνες κῆνται εἰς μέρη ὑγρὰ τὰ ὠὰ γενικῶς σχεδὸν εἶνε διαυγῆ, ἄγονα δηλαδή· ὁμοίως εἶνε ἐν μέρει ἄγονα ἐν ὥρα χιόνος καὶ ὀμίχλης.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πτερορρυήσεως, ἥτις ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός, ἡ ἀγονία τῶν ὠῶν εἶνε σχεδὸν γενικὴ. Ἐπειδὴ δὲ τὰ διαυγῆ ὠὰ διατηροῦνται πλείοτερον τῶν ἄλλων, πρέπει κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον νὰ κάμνωμεν προμηθείας ὠῶν διὰ τὸν χειμῶνα.

Πολλὴ προσοχὴ πρέπει νὰ δίδηται εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν πρὸς ἐπώασιν προωρισμένων ὠῶν. Ἐὰν δὲ ἴσως ἔκείνα

των οποίων τὸ κελύφος εἶνε λίαν λεπτόν ἢ λίαν πυκνόν, πρέπει ὁμοίως νὰ ἀπορρίπτονται, πρέπει δὲ νὰ ἐκλέγωνται τὰ ὅσα τὸ δυνατόν νωπότερα, καὶ πρέπει νὰ μὴ ἔχωμεν μεγάλην ἐμπιστοσύνην εἰς ὅσα ἔχουσιν ἡλικίαν μεγαλύτεραν τῶν ὀκτῶ ἡμερῶν. Τοῦτο ἐξηγεῖ διατὶ δὲν ἐπιτυγχάνομεν πολλακίς εἰρήν πέντε ἢ ἕξ ὀρνίθια ἐκ δεκατριῶν ὠῶν τεθέντων ὑπὸ τὴν κλωσσαν. Εἰς τὰς πλείστας τῶν ἐπαύλεων τὰ ὠῶ, συλλεγόμενα ἡμέρα τῆ ἡμέρα, τίθενται εἰς κάλιστρα· ἀλλὰ δὲν λαμβάνεται φροντίς νὰ σημειῖται ἡ χρονολογία τῆς ὠοτοκίας ἐπὶ τοῦ κελύφους, καὶ ὅταν κλωσσά τις ζητῆ νὰ κλωσθήσῃ δὲν δύνανται νὰ διακρίνωσι τὰ κατὰ τὴν παραμονὴν ἢ πρόπαραμονὴν τεθέντα ἀπὸ τῶν πρὸ πολλῶν ἡμερῶν τεθέντων. Συμβαίνει λοιπὸν νὰ κλωσσῶνται ὠῶ ὀκτῶ καὶ περισσοτέρων ἡμερῶν. Τοιοῦτων ὠῶν εἶνε ἀμφίβολος ἡ ἐπιτυχία, ἢ παράγονται ἕξ αὐτῶν ὀρνίθια καχεκτικά.

Συνιστῶμεν οὐ μόνον τὴν χρῆσιν νωπῶν ὠῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμβρεξίν αὐτῶν εἰς ὕδωρ σχεδὸν γλαρόν καὶ ἀποσπόγγισιν αὐτῶν πρὸ τῆς ἐπώσεως.

Ἡ ἐργασία αὕτη ἀφαιρεῖ τὰς ἐπὶ τοῦ κελύφους ρυπαρίας καὶ παχείας οὐσίας, ἕνεκα τῶν οποίων παρακωλύεται ἡ ἐν τῷ ὠῷ εἰσχώρησις τοῦ θάλπου καὶ τῆς ὑγρασίας.

Ἄς σημειώσωμεν προσέτι ὅτι ἐάν ὠόν τι σύμβῃ νὰ θραυσθῆ ὑπὸ τὴν μητέρα, ἀπαραίτητον καθίσταται νὰ πληθῶσι δι' ὕδατος καθαροῦ ὅσα τυχὸν ἐκηλιδώθησαν καὶ νὰ ἀφαιρεθῆ ὅλον τὸ ρυπανθὲν μέρος τῆς φωλεᾶς· αὕτη εἶνε πρόφύλαξις ἥτις δὲν λαμβάνεται εἰς τὰς ἐπαύσεις καὶ ὁμοίως εἶνε γνωστὸν ὅτι οἱ νεοσσοὶ ἅμα τῆ γεννήσει των, ἔχουσιν ἀνάγκην νὰ ἀναπνεύσωσι λίαν καθαρὸν ἀέρα.

Τέλος συχνοτάτη αἰτία τῆς ἀποτυχίας τῶν ἐπώσεων, εἶνε ὁ ὑπερμέγας ἀριθμὸς ὠῶν, ἅτινα δίδονται ἐνίοτε εἰς τὰς κλωσσας. Πιστεύεται ὅτι ἡ ὄρνις, οἷον δὴποτε καὶ ἂν ἦνε τὸ μέγεθος αὐτῆς, ὀφείλει νὰ κλωσθήσῃ δεκατρία ὠῶ καὶ οὐδέποτε τῆ δίδονται ὀλιγώτερα. Νομίζουσιν ὅτι ἔχουσι πλείοτέρας ἐλπίδας μετὰ δεκατριῶν ὠῶν ἢ μετὰ δέκα, καὶ ἐάν δὲν

βασίζονται πολὺ ἐπὶ τῶν ὠῶν τῶν περὶ τὰ χεῖλη τῆς φωλεᾶς θεωροῦσιν ὁμοίως ὡς ἐξησφαλισμένην τὴν ἐκκόλαψιν τῶν ἐν τῷ μέσῳ τεθειμένων. Λησμονοῦσιν ὁμοίως ὅτι ἡ ὄρνις καθ' ἡμέραν μετατοπίζει τὰ ὠῶ, καὶ ὅτι ἐάν δὲν δυνηθῆ νὰ τὰ κλωσθήσῃ ὅλα, ὅλη ἡ ἐπώσις κινδυνεύει. Ἄλλως τε δὲ, ὡς παρατηρεῖ ὀρθῶς ἡ κυρία Millet Robinet, αἷ ἀνησυχία τὴν ὀποίαν αἰσθάνεται καλὴ κλωσσα ὅταν δὲν δύναται νὰ καλύψῃ ὅλα τὰ ὠῶ τῆς ἀποτρέπει αὐτὴν ἀπὸ τοῦ καθήκοντός της,» (Ἐκ τοῦ Eleveur.)

ΕΚ ΤΙΝΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ

ΔΙΑΓΙΝΩΣΚΕΤΑΙ Η ΗΛΙΚΙΑ ΤΩΝ ΒΟΩΝ.

Δύο τρόποι ὑπάρχουσι πρὸς διάκρισιν τῆς ἡλικίας τῶν βοῶν· ἐκ τῶν ὀδόντων καὶ ἐκ τῶν κεράτων. Οἱ ὀδόντες τοῦ βοῦς εἶνε 32, ἕξ ὧν 8 τομεῖς, ἀνήκοντες ὅλοι εἰς τὴν κάτω σιαγόνᾳ καὶ ἀντικαθιστάμενοι εἰς τὴν ἄνω δι' ἰνοβλέννώδους ἡμικυκλίου σχηματίζοντος οὐλον, καὶ 24 μασσητήρες ἢ τραπεζῖται. Οἱ τομεῖς κατὰ τὴν θέσιν των διακρίνονται εἰς λαβίδας, πρώτους μέσους, δευτέρους μέσους καὶ ἀκρογωνιαίους. Αἱ λαβίδες κατέχουσι τὸ μέσον, οἱ πρῶτοι μέσοι εὐρίσκονται ἐκατέρωθεν τῶν λαβίδων· ἔπειτα ἔρχονται, δεξιῶθεν καὶ ἀριστερόθεν τούτων, οἱ δευτέροι μέσοι, καὶ τέλος οἱ ἀκρογωνιαῖοι, οἵτινες περαιοῦσι τὴν ὀδοντοστοιχίαν εἰς ἐκάστην ἄκρην. Οἱ μασσητήρες εἶνε 6 ἄνω καὶ 6 κάτω ἐκατέρωθεν.

Κατὰ τὴν γέννησίν του ὁ μόσχος συνήθως κέκτηται ἤδη τοὺς γαλαθηνούς κοπτηῆρας καὶ τοὺς δώδεκα πρώτους μασσητήρας, ἢ οἱ ὀδόντες οὗτοι φύονται ὀλίγον μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ. Ἄλλως τε δὲ μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν εἴκοσι μηνῶν οὐδεὶς μεριμνᾷ περὶ τῶν ὀδόντων πρὸς διάκρισιν τῆς ἡλικίας τῶν κτηνῶν. Περὶ τὸ δευτέρον ἔτος αἱ γαλαθηναὶ λαβίδες ἀντικαθίστανται ὑπὸ τῶν ἐφηθικῶν. Ἀπὸ τοῦ δευτέρου καὶ ἡμίσεως μέχρι τοῦ τρίτου ἔτους ἀντικαθίστανται οἱ πρῶτοι μέσοι ἀπὸ τοῦ τρίτου καὶ ἡμίσεως μέχρι τοῦ τετάρτου, οἱ δευτέροι μέσοι ἀπὸ

τοῦ τετάρτου καὶ ἡμίσεως μέχρι τοῦ πέμπτου, οἱ ἀκρογωνιαῖοι μόνον λοιπὸν ἀπὸ τῆς ἡλικίας ταύτης ὁ βοῦς κέκτηται ἅπαντας τοὺς ἐφηβικούς αὐτοῦ κοπτήρας. Ἀπὸ τοῦ πέμπτου καὶ ἡμίσεως μέχρι τοῦ ἕκτου ἔτους ἄρχοντι φθειρόμεναι αἱ λαβίδες ἀπὸ τοῦ ἕκτου καὶ ἡμίσεως μέχρι τοῦ ἑβδομοῦ φθείρονται οἱ πρῶτοι μέσοι ἀπὸ τοῦ ἑβδομοῦ καὶ ἡμίσεως μέχρι τοῦ ὄγδδου φθείρονται οἱ δεῦτεροι μέσοι ἀπὸ τοῦ ὄγδδου μέχρι τοῦ ἐνάτου ἔτους φθείρονται οἱ ἀκρογωνιαῖοι. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς δὲ ταύτης οἱ ἡμιεφθαρμένοι κοπτήρες δὲν προσεγγίζουσι πλέον ἀλλήλους. Ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἡ φθορὰ ἐξακολουθεῖ, ἡ ἀραίωσις ἐπιτείνεται καὶ δὲν μένουσι πλέον εἰμὴ θραύματα ὀδόντων. Ἔλθωμεν νῦν εἰς τὰ κέρατα.

Γνωστὸν ὅτι εἰς τὴν βᾶσιν τῶν κεράτων ὑπάρχουσι δακτυλίοι καὶ αὐλακες κυκλοτερεῖς, αἵτινες σχηματίζονται κατ' ἔτος. Ἡ πρώτη κυκλοτερὴς αὐλαξ καλῶς ἐσχηματισμένη γίνεται καταφανὴς εἰς τὸ τρίτον ἔτος. Κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος παρατηροῦνται δύο αὐλακες χωριζόμεναι ὑπὸ ἐνὸς δακτυλίου· τότε τὸ κτήνος ἔχει ἡλικίαν τεσσάρων ἐτῶν. Κατὰ τὸ πέμπτον ἔτος ὁ βοῦς ἔχει τρεῖς αὐλακας καὶ δύο δακτυλίους. Κατὰ τὸ ἕκτον, ἑβδομον, ὄγδδον ἔτος κτλ. τὸ κέρασ παρουσιάζει τρεῖς, τέσσαρας, πέντε αὐλακας καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι πολὺ προχωρημένης ἡλικίας. Ἐν τούτοις πάντοτε εἶνε καλὸν νὰ βασανίζωνται καὶ νὰ παραβάλλωνται αἱ τῶν κεράτων ἐνδείξεις πρὸς τὰς ἐνδείξεις τῶν ὀδόντων.

Ἐν τέλει προσθέτομεν ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀναγνωρίζεται καὶ ἡ ἡλικία τοῦ προβάτου. Ἡ ἐκφυσις τῶν ὀδόντων, τὸ σχῆμα, ἡ κατάταξις αὐτῶν, τὰ πάντα εἶνε ὁμοια εἰς ἀμφότερα τὰ ζῷα. Ἡ μόνη παρατηρουμένη διαφορὰ εἶνε ἐν τῇ ἐποχῇ καθ' ἣν οἱ ἐφηβικοὶ ὀδόντες ἀντικαθιστῶσι τοὺς γαλαθηνούς. Ἀπὸ τῶν 20—25 ἡμερῶν, τὸ ἀρνίον ἔχει πάντοτε ὅλους τοὺς γαλαθηνούς κοπτήρας του. (Percheron)

ΘΗΡΑ ΕΛΕΦΑΝΤΩΝ

Μετὰ τὸ πρόγευμα, εὐθυμοὶ καὶ φαιδροὶ ἱππεύσαμεν πάλιν καὶ ᾤδεύσαμεν πρὸς τὴν Βιντένην.

Οἱ ἐλέφαντες εὐρίσκονται μεταξύ τῆς Βιντένης καὶ τῆς Βαδουλάς. Ἐν τέταρτον περίπου λεύγης ἀπὸ τοῦ μέρους ἐνθα προεγευματίσαμεν ἡ ὁδὸς σχηματίζει ἀπότομον ἐλιγμόν.

Οἱ ἵπποι ἡμῶν πλησιάσαντες εἰς τὴν στροφὴν ἐκείνην ἤρχισαν νὰ δίδωσι σημεῖα ἀνησυχίας.

Κατὰ τὴν εἰσοδὸν ὁ ἵππος μου, ὅστις προηγείτο, ἀνωρθώθη. Ὁ Horse Keeper — οὕτω καλεῖται ὁ μαῦρος ὅστις κρατεῖ τοὺς χαλινοὺς τῶν ἵππων — μὲ εἶπε τότε ὅτι ὁ ἵππος μου ᾤσφράνθη βεβαίως ἐλέφαντα. Μετεχειρίσθην ὅλα τὰ δυνατὰ μέσα, γόνατά, πτερνιστήρας, ἡνία, διὰ νὰ ἀναγκάσω τὸν ἵππον μου νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν δρόμον του· μήτε βῆμα δὲν ἤθελε νὰ προχωρήσῃ.

Ὁ Horse Keeper τὸν ἔλαβεν ἐκ τοῦ χαλινοῦ. Ἐπήδησα κατὰ γῆς, καὶ κρατῶν τὸ τουφέκιόν εἰσῆλθον εἰς τὴν στροφὴν τῆς ὁδοῦ.

Ὁ μαῦρος δὲν εἶχεν ἀπατηθῆ. Ἐκατὸν βῆματα μακρὰν εἶχον ἐνώπιόν μου ἕνα ἐκ τῶν ἐπιχωρίων ἐκείνων ἐλεφάντων, τοὺς ὁποίους μετεχειρίζονται εἰς τὴν συντήρησιν τῶν ὁδῶν. Ἐσῦρεν οὗτος διὰ τοῦ ἡσυχου καὶ κανονικοῦ βήματός του ἕνα τῶν ὑπερμεγέθων ἐκείνων σιδηρῶν κυλίνδρων τῶν χρησιμοποιουμένων παρ' ἡμῶν πρὸς ἐξίσωσιν τῶν χαλιῶν τῶν ὁδῶν ἢ τῆς γῆς τῶν δημοσίων κήπων. Θὰ ἐχρειάζοντο ὀκτῶ ἢ δέκα ἵπποι διὰ νὰ σύρωσι τὴν βαρετὰν ἐκείνην μηχανήν· αὐτὸς ὁμως τὴν ἔσυρε χωρὶς οὔτε κἂν νὰ ἐννοῆ ὅτι ἦτο ἐζευγμένος. Ἐτέρος ἐλέφας, ὀδηγούμενος ὑπὸ τοῦ ἐλεφανταγωγοῦ, ἐκύλιεν ὑπερμεγέθεις λίθους καὶ τοὺς ἐναπέθετε κατὰ σειράν εἰς τὸ χεῖλος βαράθρου παρὰ τὸ ὄπριον ἡσυχολοῦντο νὰ ἀνυψώσωσι τοῖχον.

Ἐξακολουθήσαμεν τὴν πορείαν ἡμῶν. Κατὰ τὴν εἰς Βιντένην ἀφίξιν, ἀφίγονται οἱ ἵπποι, καὶ εἰσέρχονται οἱ ὀδοιπόροι

εἰς τοὺς βάλτους — μικρὸς κόπος λίαν εὐχάριστος, μικρὰ ὁδὸς θελκτικωτάτη τὴν ὁποίαν ὑποχρεοῦται τις νὰ διασχίσῃ διὰ μεγάλων ἐντομῶν μαχαίρας.

Τὸ μέρος ἐκ τοῦ ὁποίου ᾤφειλε νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐργασία αὕτη ὑπεδείχθη ἡμῖν ὑπὸ μαύρων ἐκπεμφθέντων πρὸ τριῶν ἡμερῶν, καὶ ὅτινες εἶχον ἀνακαλύψει τὰ ἴχνη ἀγέλης ἐλεφάντων.

Ἐπρεπεν ὁμῶς νὰ διανύσωμεν δύο λεύγας περίπου πεζῆ ἀνοίγοντες δίοδον διὰ τῶν βάλτων. Ὁ ὁδηγὸς ἡμῶν προεπορεύετο, ἢ μᾶλλον ἐβάδιζεν εἰς τὸ κέντρον τῆς γραμμῆς. Ἐκαστος ἡμῶν ἐτρύπα ὅπως ἠδύνατο τὸ φοβερὸν δάσωμα, καὶ ὅταν τις ἔμεινε ὀπίσω, οἱ ἄλλοι τὸν περιέμενον.

Σμῆνῃ χρυσιζόντων φασιανῶν ἔφευγον ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν. Ἡρώτησα ἐὰν μοι ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ πληρώσω τὸ τυφέκιόν μου διὰ μολυβδίδων καὶ νὰ φονεύσω δύο ἢ τρία ἐκ τῶν θαυμασιῶν ἐκείνων πτηνῶν. Ἡ ἄδεια δὲν μοι ἐδόθη, διότι δὲν ἔπρεπε νὰ διεγείρωμεν τὴν προσοχὴν τῶν ἐλεφάντων.

Καθ' ὅσον ἐπροχωροῦμεν πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἔπρεπε νὰ συναντήσωμεν τοὺς ἐχθροὺς μας, ὁ σὶρ Οὐίλλιαμ παρήγγειλε νὰ θορυβῶμεν ὅσῳ τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον καὶ νὰ ὀμιλῶμεν χαμηλοφώνως.

Μετὰ δίωρον περίπου πορείαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξετελέσαμεν ἀληθῆ στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἐφθάσαμεν εἰς μέρος κυκλικόν. Ἀνεγνωρίσαμεν ὅτι τὸ μέρος ἐκεῖνο πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἐγκαταλειφθῆ ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων. Ἐπὶ ἑκάτον βημάτων διαμέτρου πλεῖστα καὶ διάφορα δένδρα ἦσαν κατακεκλιμένα ὡς ὁ αἶτος ἐπὶ τῆς ἄλωνος· τὰ δένδρα ἦσαν συντετριμμένα, συντεθλασμένα, συμπετισμένα ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ἐλεφάντων· ἡ ἀγέλη τῶν κολοσῶν εἶχεν ὡς κλίνην δένδρα πεντήκοντα ποδῶν ὕψους!

Δύο ἔξοδοι μέγισται ἦσαν ἀνοικταὶ εἰς τὸν βάλτον — ὅμοιαι πρὸς δύο σύραγγας τριάκοντα ποδῶν πλατείας ἐκάστης. Ἡ ἀγέλη, κεχωρισμένη εἰς δύο σώματα, εἶχεν ἀπομακρυνθῆ ἐκ δύο διαφόρων μερῶν.

Ὁμολογῶ ὅτι κατεπλάγην ἐπὶ τοιαύτη καταστρεπτικῇ δυ-

νάμει καὶ ἐσκεπτόμην τί φρονεῖ ὁ ἄνθρωπος, ὁ πυγμαῖος αὐτός, ὑπὸ τοῦ ὁποίου τὸ βῆμα μόλις κάμπτεται τὸ γόρτον, ὅπερ ἀνορθοῦται ἅμα ἐκεῖνος διέλθῃ, τί φρονεῖ λέγω ἐρχόμενος νὰ προσβάλλῃ τέρατα ἄτινα ὑπὸ τοὺς πόδας των καταβάλλουσι δάση, ἄτινα καταβληθέντα ἀπαξ δὲν ἀνεγείρονται πλέον!

Εἰς τὸ μέρος τοῦτο ἐσταματήσαμεν. Ὁ σὶρ Οὐίλλιαμ, ὁ μᾶλλον ὀλῶν ἡμῶν ἐξοκειωμένος πρὸς τὴν θήραν ταύτην, μᾶς ἔδωκε τὰς τελευταίας ὁδηγίας. Αἱ ὁδηγίαι αὗται ἀπευθύνοντο πρὸ πάντων πρὸς ἐμέ, ἀρχάριον εἰς τὸ ἔργον τοῦτο. Ἴδου αὐ κυριώταται ὁδηγίαι του, τὰς ὁποίας ἤκουον μετὰ βόμβου τινὸς τῶν ὠτίων μαρτυροῦντος πρὸς ἐμέ ὅτι τὸ αἷμά μου δὲν εὐρίσκετο καθ' ὀλοκληρίαν εἰς τὴν συνήθη του κατάστασιν. Οὐδεὶς φόβος ὑπῆρχεν· αὐτὸς ὁ σὶρ Οὐίλλιαμ εἶχε φονεύσει ἑξακοσίους ἢ ἑπτακοσίους ἐλέφαντας — τοὺς ἠρίθμει μέχρι τῶν πεντακοσίων, πέραν ὅμως τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ἔπαυσε νὰ ἀριθμῇ. — Οὐδέποτε τῷ συνέβη τι ἀπευκαταῖον, πλὴν μικροῦ τινος περιστατικοῦ ὅπερ ὁμῶς δὲν ἔσχε λυπηρὰς συνεπειάς.

Διαπράξας ἡμέραν τινα τὴν ἀφροσύνην νὰ ἐκκενώσῃ τὰς δύο βολὰς τοῦ ἐναντίου μικροῦ ἐλέφαντος, προσεβλήθη ὑπὸ τῆς μητρὸς· εἶχε στραφῆ διὰ νὰ λάβῃ τὸ δεύτερον τυφέκιόν του, ἀλλ' ὁ μαῦρός του πτοηθεὶς εἶχε φύγει συμπαραλαβὼν καὶ τὸ τυφέκιον. Ὁ σὶρ Οὐίλλιαμ οὔτε ἐσκέφθη, οὔτε εἶχε καιρὸν νὰ φύγῃ· ὁ ἐλέφας τὸν περιέβαλε διὰ τῆς προβοσκίδος τοῦ καὶ τὸν ἀνύψωσεν εἰς τὸν ἀέρα. Εὐτυχῶς, χάρις εἰς τὴν ὑψηλὴν θέσιν εἰς ἣν τὸν ἐκράτει τὸ ζῶον, οἱ σύντροφοὶ τοῦ ἠδυνήθησαν εὐκόλως νὰ πυροβολήσωσι κατὰ τοῦ ἐλέφαντος.

Μανιώδης ὁ ἐλέφας, διὰ νὰ ἐπιτεθῆ εὐκολώτερον κατὰ τῶν ἐχθρῶν του, ἔρριψε τὸν σὶρ Οὐίλλιαμ εἴκοσι βήματα μακρὰν καὶ ἐβάδισε κατὰ τῶν κυνηγῶν. Ὁ σὶρ Οὐίλλιαμ ὀλίγον ἔλειψε νὰ φονευθῇ, οὐχὶ ἐκ τῆς πτώσεως, ἀλλ' ἐκ τοῦ στιγμιαίου δεσμοῦ τὸν ὁποῖον ἔκαμε περὶ τὰ πλευρά του ἡ προβοσκίς. Ἐπὶ ἓνα μῆνα καὶ περισσότερον ἐπνευστία χωρὶς νὰ δυνηθῆ νὰ ἐπανεύρῃ ἐντελῶς τὴν ἀνάπνοήν του.

Ἡ πρώτη λοιπὸν σύστασις του πρὸς ἐμέ ἦτο νὰ μὴ πυρο-

βολῶ οὐδέποτε κατὰ μικροῦ, καθότι ἀποτέλεσμα τῆς ἀφροσύνης ταύτης εἶνε νὰ ἔχετε ἀμέσως τὴν ἐπίθεσιν ὀλοκλήρου τῆς ἀγέλης. Αἱ ἄλλαι συστάσεις ἦσαν νὰ μὴ πυροβολῶ κατ' ἐλεφάντων ἐχόντων χαυλιόδοντας, ἢ κατ' ἐλεφάντων λευκῶν, καθότι τὰ ὄπλα ταῦτα καὶ τὸ χρῶμα τοῦτο εἶνε σημεῖα μεγάλης θέσεως καὶ ὑψίστης ἀξίας. Πᾶς ἐλέφας μὲ χαυλιόδοντας εἶνε βασιλεύς· πᾶς λευκὸς ἐλέφας εἶνε θεός. Ἐξαιρουμένων λοιπὸν τῶν μικρῶν, τῶν ἐχόντων χαυλιόδοντας καὶ τῶν λευκῶν, εὐχερὲς ἦτο νὰ πυροβολήσωμεν καθ' ὅλων τῶν λοιπῶν. Οὐδὲν ἄλλο ἦτο πλέον ἢ ζήτημα ἐπιδεξιότητος. Οἱ ἐλέφαντες εἰς ἓν μόνον μέρος εἶνε τρώτοι. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μετώπου, τὸ κρανίον τῶν ἐχει μικρὸν τι κάλωμα· ἐν τῇ διαμέτρῳ τοῦ κοιλωμάτος τούτου, πλατεία ὅσον ὁ βυθὸς πύλου, πρέπει νὰ ἐμπηχθῇ ἡ σφαῖρα. Ἐὰν ἐπιτυχθῇ τοῦτο, συμβαίνει ἐνίοτε νὰ φονευθῇ πάραυτα τὸ ζῶον. Ἐὰν δὲν φονευθῇ πάραυτα, ἐπιτίθεται πάντοτε κατὰ τοῦ πυροβολήσαντος ἀναγνώριζων αὐτὸν, ἔστω καὶ ἂν εὐρίσκεται μετὰξὺ εἰκοσι κυνηγῶν, ἔστω καὶ ἂν ἐρρίφθησαν κατ' αὐτοῦ συγχρόνως εἰκοσι βολαίαι.

Πρέπει νὰ τὸν ἀφήσωμεν νὰ πλησιάσῃ ὅταν φθάσῃ τρία ἢ τέσσαρα βήματα πλησίον ἡμῶν περὶ τὰ πλάγια καὶ ἐνῷ διέρχεται τρέχων· γὰρ τὸν πυροβολήσωμεν ἐκ δευτέρου εἰς τὸ ὠπίον. Κατὰ τὸ λέγειν τοῦ σίρ Οὐίλλιαμ· πάντα ταῦτα εἶνε εὐκολώτατα.

Τὸν ἠκούον, μετὰ προσοχῆς τοιαύτης ὥστε ἐπὶ τέλους μὲ εἶπε μείδιῶν. — Καλὰ! βλέπω ὅτι δὲν θὰ λάβω ἀνάγκη νὰ ἐπαναλάβω τὰς συστάσεις μου καὶ ἐκ δευτέρου. — Ἀμέσως θὰ κρίνετε, τῷ νὰ πεκρίθῃ.

Ταῦτα λέγων εἶχον σχηματίσαι ὀστερεὰν ἀπόφασιν, ἂν ἤθελεν εὐρεθῆ εἴτε νέος ἐλέφας εἴτε μὲ χαυλιόδοντας, εἴτε λευκός, νὰ πυροβολήσω κατ' αὐτόν. Δὲν εἶπον ὅμως τίποτε, θέλων νὰ ἐπιφυλάξω ἐκπληξιν εἰς τοὺς συντρόφους μου.

Καθ' ὃν χρόνον ὁ σίρ Οὐίλλιαμ κατέπαυε τὰς ἐπιδηγίας του, ἠκούσαμεν μεγάλας κραυγὰς. Ἦσαν οἱ ἡμέτεροι μαῦροι, οἵτι-

νες στρέψαντες τοὺς ἐλέφαντας προσεπάθουν νὰ τοὺς ἀναγκάσωσι νὰ φύγωσιν· ὠρῦοντο λοιπὸν ὡς δαιμονιῶντες.

Λέγουσιν ὅτι ὁ ἐλέφας εἶνε μελομανής. Τοῦτο καθίσταται πιστευτὸν ὡς ἐκ τῆς εὐρύτητος τῶν ὠτων του. Ὁ φοβερὸς ἀλαλαγμὸς τὸν ὅποιον ἔκαμνον οἱ μαῦροι, ὅα συνετέλεσε πολὺ εἰς τὴν ἀπόφασιν τὴν ὁποίαν ἔλαβον οἱ ἐλέφαντες νὰ ἔλθωσιν ὅσῳ τὸ δυνατὸν ταχύτερον πρὸς ἡμᾶς, οἵτινες ἐξ ἐναντίας ἐτηροῦμεν βαθυτάτην σιωπὴν.

Ἀΐφνης ἠκούσαμεν ὡσεὶ λαίλαπα, καὶ ἠσθάνθημεν τὴν γῆν τρέμουσαν καὶ φρίττουσαν οὕτως εἶπειν ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν. Εἰκοσι περίπου ἐλέφαντες ἤρχοντο ἐν μεγάλῳ καλπασμῷ διὰ τῆς μιᾶς τῶν δύο συράγγων καὶ τρεῖς μόνον διὰ τῆς ἄλλης· ἡ θήλεια, ὁ ἄρρην καὶ ὁ ἐλεφαντιδεύς.

— Σίρ Οὐίλλιαμ! ἔκραξα ἀγγλιστί, ἀφίνω τὴν ἀγέλην εἰς ὑμᾶς· ἀλλ' ἀπαιτῶ νὰ μοὶ ἀφήσωσιν αὐτοὺς τοὺς τρεῖς. Εἶτα στραφεὶς πρὸς τοὺς μαῦρους μου. — Ἐμπρός, ἐλᾶτε μαζῇ μου. Καὶ λαβῶν ἐν τῶν τριῶν τυφεκίων ὠρμησα πρὸς συνάντησιν τῶν τριῶν ἐλεφάντων.

Ἡδυνάμην νὰ ζητήσω οἶον δήποτε καταφύγιον ὀπισθεν δένδρου, ἀλλ' ἐκαρφώθην εἰς τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ.

Δύο ἐκ τῶν μαῦρων μου ἔτρεμον καθ' ὅλον τὸ σῶμα καὶ τὸ χρῶμά των μετεβάλλετο ἀπὸ ἐβενίνου μαύρου εἰς φαιόν.

Εἰς μόνος ἐφαίνετο ἀποφασιστικός. — Ἄς φύγωσιν ὅσοι φοβοῦνται!

— Ἐγὼ μένω! εἶπεν ὁ εἰς αὐτῶν. Οἱ δύο ἄλλοι δὲν ἀπεκρίθησαν, ἀλλ' ἐθεώρουν μετὰ τρόμου τοὺς ἐλέφαντας, οἵτινες μόλις ἐκατὸν βήματα ἀπειχον ἀφ' ἡμῶν.

— Λάβε ἀνά ἓν τυφεκίον εἰς ἐκάστην χεῖρα, εἶπον εἰς τὸν γενναϊότερον, καὶ ἔσο ἕτοιμος νὰ μοὶ τὰ διδῆς καθ' ὅσον θὰ λαμβάνω ἀνάγκη αὐτῶν.

Οἱ δύο ἕτεροι σύντροφοι ἀφέθησαν νὰ ἀφοπλισθῶσιν ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιστάσεως. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἐλέφαντες ἐξηκολούθουν νὰ πλησιάζωσιν, ἐφρόντισαν καὶ ἐξησφαλίσθησαν. Δὲν ἤξεύρω τι

ἔγειμαν, διότι εἶχον τοὺς ὀφθαλμοὺς προσήλωμένους ἐπὶ τῶν τριῶν κολοσῶν οἵτινες μοὶ ἐφαίνοντο ὡς ἀληθεῖς μαστόδοντες.

Ὄταν πλέον δὲν ἀπέιχον, εἰμὴ τριάκοντα βήματα ἀφ' ἡμῶν, ἤρχισα νὰ σημαδεύω τὸν μικρὸν. Ἐβιάδιζε τροχάδην μεταξὺ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρός του.

Εἰς εἴκοσι βημάτων ἀπόστασιν ἐπυροβόλησα. Ὁ μικρὸς ἐστάθη ἀμέσως, ἐκλονίσθη ἐπὶ τῶν κνημῶν του καὶ ἔπεσεν ὡς ὄγκος συμπαγῆς.

Ἡ θήλεια ἔρρηξε κραυγὴν, κραυγὴν μητρὸς σπαρακτικὴν καὶ ἀπειλητικὴν ἐν ταύτῳ, καὶ ἐστάθη ὡσεὶ θέλουσα νὰ ἀνεγείρῃ τὸ τέκνον της. Ὁ ἄρρην ὤρμησεν εὐθὺς κατ' ἐμοῦ. Εἰς ἕξ βημάτων ἀπόστασιν τῷ ἔρριψα μίαν σφαῖραν εἰς τὸ μέσον τοῦ μετώπου. Παρασυρθείς ἐκ τῆς ταχύτητος μὲ προσέπερασαν. Ἐκαμα ἔν πλάγιον πῆδημα, καὶ ἔλαβον εἰς χεῖράς μου δευτέρου τυφέκιον.

Θελήσας νὰ μεταστραφῆ καὶ νὰ ὀρμηθῆ πάλιν κατ' ἐμοῦ, ὁ ἔλεφας ἐσκόνταψε καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τῶν δύο γονάτων του. Δὲν ἐφρόντισα πλέον περὶ αὐτοῦ· ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ του εἶδον ὅτι δὲν θὰ ἀνηγειρετο πλέον. Τὰ ὀπίσθια αὐτοῦ κατέπεσαν βαρέως· προσεπέθησε νὰ ἐκβάλῃ κραυγὴν. Ἀλλ' ἡ κραυγὴ ἐκείνη, φοβερὰ εἰς τὰς ἀρχάς, ἀπέληξεν εἰς ἐκπνοὴν ὁμοίαν μὲ στεναγμόν.

Εἰς τὴν κραυγὴν ταύτην ἡ θήλεια ἐστράφη πρὸς ἐμὲ ἀφίνουσα τὸ μικρὸν της ἐν τῇ ἀγωνίᾳ. Τότε ἔσχον τὴν ιδέαν νὰ μὴ ἀφελθῆ ἔκ τοῦ πλεονεκτήματος τὸ ὄπισθον μοὶ πρόσέφερε παρουσιαζομένη κατὰ μέτωπον.

Ὄταν ἔρθασε εἰς δύο βημάτων ἀπόστασιν, ἔκαμα ἔν βῆμα πλάγιον καὶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς, στηρίξας τοὺς δύο δακτύλους εἰς τὰ δύο σκανδάλια τοῦ τυφεκίου μου ἐξέπεμψα καὶ τὰς δύο βολὰς εἰς τὸ ὠτίον της. Τὸ ἤμισυ τῆς κεφαλῆς συνετρίβη. Μόλυβδος, χάρτης, πυρίτις, τὰ πάντα εἰσῆλθον καὶ ἐπέφερον καταστροφὴν.

— Εἰς τὴν πίστιν μου! εἶπον, ἄς πράξουν καὶ οἱ ἄλλοι τὸ

ἴδιον· τρεῖς ἔλεφαντες μὲ τέσσαρας βολὰς, — πολὺ καλά.

Καὶ καθεσθείς ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἐλεφάντος, ὅστις εἶχεν ἀνάστημα ἵππου, ἤναψα τὸ σιγάρον μου. Ἐλάβομεν πέντε οὐράς ἐλεφάντων· τοῦτο μόνον ζητεῖται παρ' αὐτῶν ἀφοῦ ἀποθάνωσιν. Αἱ τρεῖς ἦσαν εἰς τὸ μερίδιόν μου.

Εἰς μαῦρος κατεπλακώθη, εἰς ἄλλος, ῥιψθείς μετὰ δυνάμειος, συνετρίβη εἰς δύο ἐπὶ δένδρου. Ἐξ ἡμῶν οὐδεὶς ἔλαβεν οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἀμυγλήν.

Ἴδου ἡ ἱστορία τὴν ὁποίαν μοὶ ἐζητήσατε· δὲν εἶνε μὲν πολὺ ἐνδιαφέροντα, ἀλλ' εἶνε ἀληθεστάτη. (Ἀ. Ἀλέξανδρος Δουμάς.)

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Περὶ ἐπιβλασῶν ἐντόμων. Τῷ κ. Δ. Π. εἰς Κάλμας. — Ὁ κρεμμυδολόγος (ἢ πρασοκουρὶς), περὶ οὗ ἐφωτᾶτε, εἶνε πράγματι λίαν καταστρεπτικὸν ἔντομον. Περὶ αὐτοῦ ἐγράφθησαν τὰ δέοντα ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Γεωργίᾳ» τοῦ 1887 (σελ. 137), ἐνθα σᾶς παραπέμπομεν. Τὸ ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν μπουρμπουρον ἔντομον, οὗτινος δείγμα ἀπεστείλατε εἶνε εἶδος κητονίας (*Cetonia hirtella*) τρεφομένης κατὰ τὴν τελείαν αὐτῆς μορφήν ἐκ διαφόρων ἀνθέων, πολλάκις δὲ καὶ ἐκ φύλλων τῆς ἀμπέλου. Τὸ πρακτικώτερον μέσον πρὸς καταπολέμησιν αὐτῆς εἶνε ἡ συλλογὴ πάντα τὰ ἄλλα ἄτινα συμβουλεύουσι δὲν εἶνε ἐφαρμοσίμα. Τὰ φύλλα τῆς ροδῆς περιῆλθον ἡμῖν εἰς κατάπτασιν κόνεως, τοῦ περιέχοντος αὐτὰ κυτίου θραυσθέντος καθ' ὁδόν. Ὅθεν εὐαρεστήθητε νὰ μᾶς ἀποστείλητε ἄλλα.

Χρηαίς τοῦ πετρελαίου πρὸς καταπολέμησιν ἐπιβλασῶν ἐντόμων. Τῷ κ. Δ. Β. Α. εἰς Ἰωάννινα. — Διὰ τοῦ πετρελαίου καταπολεμῶνται ἀποτελεσματικῶς τὰ ἔντομα, ἀλλ' ἡ δι' αὐτοῦ ἐπιχρῖσις λίαν τυφερῶν μερῶν τῶν φυτῶν δύναται νὰ βλάψῃ αὐτά. Τὰ ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Γεωργίᾳ» (1885 σελ. 296, 1887 σελ. 455, 1888 σελ. 153 καὶ

431) συμβουλευόμενα κατὰ τῆς πυραλίδος τῆς ἀμπέλου καλῶς ἐφαρμοζόμενα εἶνε ἀποτελεσματικώτατα.

Περὶ τῆς πυραλίδος τῆς ἀμπέλου. Τῷ κ. Ν. Κ. εἰς Ἀδριανούπολιν. — Ὁ σκώληξ ὅστις, «συστρέφει τὰ φύλλα ὁμοῦ μὲ τὰς σταφυλάς τῶν ἀμπέλων» εἶνε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ πυραλίς, ἣτις καταδιώκεται ὡς περιγράφεται ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Γεωργίᾳ» τοῦ 1885 (σελ. 296), 1887 (σελ. 455) καὶ 1888 (σελ. 153 καὶ 431). Οὐχ ἦντον πρὸς ἀσφαλῆ ἐξακρίθωσιν τόσον τοῦ ἐντόμου τούτου ὅσον καὶ τοῦ ἑτέρου, ὃπερ ἀποκαλεῖτε *νυκτόβιον*, (καὶ ὃπερ ἐκ μόνης τῆς ιδιότητος ὅτι εἶνε νυκτόβιον δὲν δυνάμεθα ν' ἀναγνωρίσωμεν), ἀπεστείλατε ἡμῖν ἐντός κυτίου ξυλίνου ἢ ἐκ λευκοσιδήρου δείγματα ὡς καὶ τελειοτέραν περιγραφὴν τῆς προξενουμένης ζημίας.

Περὶ φυματώσεως τῆς ἀμπέλου. Τῷ κ. Δ. Β. Ν. εἰς Ἀσταχόν. — Τὰ δείγματα ἅτινα ἀπεστείλατε ἐξητήσθησαν. Ἡ ἀσθένεια τῶν ἀμπέλων σας εἶνε ἡ φυματώσις περὶ ἧς ἐγράφησαν τὰ δέοντα ἐν τῷ 3ῳ τεύχει (σελ. 150) τῆς «Ἑλληνικῆς Γεωργίας» τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους.

Πῶς ἀφαιρεῖται τὸ ὄξυρον τρυγικὸν κάλιον ἀπὸ τῶν τοιχωμάτων τῶν βυτίων. Τῷ κ. Α. Θ. εἰς Χαλκίδα. — Ἐὰν ἐπὶ τῶν τοιχωμάτων τοῦ βυτίου ἐναποτιθέμενον σκληρὸν σῶμα, ὃπερ κοινῶς λέγεται συνήθως πέτρα καὶ τὸ ὅποιον εἶνε τὸ ὄξυρον τρυγικὸν κάλιον ἀφαιρεῖται ἀποξέομενον διὰ ξύστρας. Δὲν εἶνε ὁμοῦς ἀνάγκη ν' ἀφαιρεῖται τοῦτο κατ' ἔτος.

Κύριον Μ. Β. εἰς Μεγανησίαν. — Εἰς προσηγῆς τεύχος θὰ πρᾶγμα τευθῶμεν περὶ κατασκευῆς ὄξους καὶ οἰνοπνεύματος.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Τὰ ἔντομα τῆς ἀμπέλου. Πλήρης πραγματεία περὶ τῶν εἰς πᾶσας τὰς ἀμπελοφόρους χώρας ἐντόμων τῶν

προσβαλλόντων τὴν ἀμπελὸν δὲν ὑπῆρχε μέχρι τοῦδε, τὴν ἑλ-
λειψιν δὲ ταύτην ἀνεπλήρωσεν ὁ παρὰ τῇ γεωργικῇ σχολῇ
τοῦ Μονπελλιέ καθηγητῆς τῆς γενικῆς ζωολογίας καὶ τῆς ἐν-
τομολογίας κ. Valéry Mayet, δημοσιεύσας ἀξιόλογον καὶ πλη-
ρέστατον σύγγραμμα ἐκ 470 σελίδων εἰς μέγα ὕψος μετὰ
πολλῶν εἰκόνων καὶ πινάκων. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἐπληρέθη
σφόδρα καθ' ἅπαντα τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον διὰ τὴν τε-
λειότητα καὶ ἀκρίβειαν αὐτοῦ ὡς καὶ ἕνεκα τῆς σπουδαιότητος
τῶν ἐπιστημόνων, αἵτινες συνηργάσθησαν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ
ἀρίστου τούτου ἔργου, καὶ περὶ ὧν ὁ κ. Valéry Mayet ἐν τῷ
προλόγῳ αὐτοῦ λέγει:

«Ἐκπληροῦμεν καθῆκον ἀναφέροντες ἐνταῦθα τοὺς προ-
θύμως παρασχόντας τὴν συνδρομὴν αὐτῶν κυρίους Targioni-
Tozzetti ἐξ Ἰταλίας, Graells ἐξ Ἰσπανίας, Γεννάδιον ἐξ Ἑλ-
λάδος, Bolle ἐξ Αὐστρίας, Horvath ἐξ Οὐγγαρίας, Von Hey-
den, Osten-Saken καὶ Blankenhorn ἐκ Γερμανίας, Ratio
καὶ Covelle ἐξ Ἑλβετίας, Kowalesky ἐκ Ρωσίας δρα-
τόμεθα δὲ τῆς εὐκαιρίας ταύτης ὅπως προσφέρωμεν αὐτοῖς
καὶ πάλιν τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν. Αναφέροντες τοὺς ἐπιστή-
μονας τούτους καταδεικνύομεν τὴν ἀξίαν τῶν διαβιβασθεισῶν
ἡμῖν ἀνακαινώσεων (Nommer ces naturalistes; c' est indi-
quer la valeur des documents qu' ils nous ont transmis).»

Ἡ «Ἑλληνικῆ Γεωργία» προτρέπει πάντας τοὺς ἀμπε-
λοκτῆμονας τοὺς γινώσκοντας τὴν γαλλικὴν νὰ προμηθευθῶσι
τὸ ἀριστον καὶ πληρέστατον τοῦτο σύγγραμμα, ὅτινος τὴν
χρησιμότητα θὰ κατανοήσωσιν εὐχερῶς (Les insectes de la
vigne, par Valéry Mayet, professeur de zoologie géne-
rale et d' entomologie à l' école nationale d' agriculture
de Montpellier, Chez Georges Masson, libraire-éditeur,
à Paris, 1890. fr. 10).

— Ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι τῆς «Ἐφημερίδος»
τῆς 7ης ε. μ. ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τὸν τίτλον «Γεωργικαὶ ἀγυρ-
ταίαι» σχοινοτενῆς λίθελλος κατὰ τοῦ κ. Π. Γενναδίου, τμη-

ματάρχου ἐπὶ τῆς Γεωργίας καὶ διευθυντοῦ τοῦ ἐνταῦθα Τρι-
ανταφυλλιδείου γεωργικοῦ σχολείου. Ὑπεύθυνος (ἀλλ' οὐχὶ καὶ
πραγματικὸς) συντάκτης τοῦ λιβέλλου τούτου εἶνε ὁ γνωστὸς
κύριος Ἰω. Ἀποστολόπουλος, ὅστις καὶ ἤδη ἐπαναλαμβάνει
σχεδὸν αὐτολεξεί ὁ,τι ἀπὸ δεκαετίας καὶ κατὰ περιόδους εἰς
μάτην κηρύττει διὰ πάσης ἐφημερίδος ἐχούσης ἀνάγκην ὕλης,
ἔστω καὶ βρωμερᾶς.

Ὁ κ. Γεννάδιος ἀπαξιοῖ νὰ δώσῃ οἰκνδήποτε ἀπάντησιν
εἰς τὸν κ. Ἀποστολόπουλον καὶ τοὺς συνεταίρους αὐτοῦ. Ἀλλ'
οὔτε ἀποφασίζει νὰ καταγγεῖλῃ αὐτοὺς, διότι ἄλλοτε ἐπέδωκε
καταγγελίαν (τὴν 17 Μαΐου τοῦ 1883) κατὰ τοῦ κ. Ἀπο-
στολοπούλου δι' ἀπαραλλάκτως ὁμοίαν τῶν ἐν τῇ «Ἐφημερίδι»
τῆς 7ης ε. μ. δημοσιευθέντων λιβελλογραφημάτων τοῦ κυρίου
τούτου, ἀλλ' ἢ καταγγεῖλαι αὐτὴν παρεγρᾶφη, μὴ εὐδοκησά-
σης τῆς τότε ἀρμοδίας ἀρχῆς νὰ εἰσαγάγῃ ἐγκαίρως τὴν ὑπό-
θεσιν πρὸς συζήτησιν, ἂν καὶ πολλαὶ πρὸς ἐπίσπευσιν αὐτῆς
κχτεβλήθησαν προσπᾶθειαι ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Φιλαρέτου, δικη-
γόρου καὶ φίλου τοῦ κ. Γενναδίου.

Ὅθεν ὁ κ. Γεννάδιος ἐγκαταλείπων τὴν ἐταιρίαν «Ἀποστο-
λόπουλος, Ρουσόπουλος καὶ Σα» νὰ τῆκῆται ὑπὸ τοῦ φθόνου
καὶ τῆς μοχθηρίας, ἐξακολουθεῖ ἐργαζόμενος καὶ ἐκτιμώμενος
εἰς τὸ πείσμα τῶν κυρίων τούτων. Οὕτως ἐσχάτως πάλιν πα-
ρακληθεὶς ἔλαβε μέρος μετὰ τῶν ἀρίστων φυτοπαθολόγων τῆς
Εὐρώπης εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ σπουδαιοτάτου περὶ τῶν ἐντό-
μων τῶν προσβάλλοντων τὴν ἀμπελον συγγράμματος τοῦ κα-
θηγητοῦ τῆς ζωολογίας καὶ τῆς ἐντομολογίας ἐν τῇ γεωρ-
γικῇ σχολῇ τοῦ Μονπελλιέ κ. Valéry Mayet, πρότινος δὲ
ἐξελέγη παμψηφεί μέλος τῆς ἐν Παρισίοις διαρκοῦς ἐπιτροπῆς
τοῦ διεθνoῦς συνεδρίου ἐπὶ τῆς γεωργίας. Ταῦτα ἀναφέρομέν,
οὐχὶ διότι ὁ κ. Γεννάδιος ἔχει ἀνάγκην συστάσεων, ἀλλὰ διότι
γνωρίζομεν μεθ' ὀπίσης λύπης ὅ' ἀναγνώσῃ αὐτὰ ἡ ἐταιρία
«Ρουσόπουλος, Ἀποστολόπουλος καὶ Σα», ἦν ὁ κ. Γεννάδιος

διὰ λόγους γνωστοὺς ἀπέκλεισεν ἀπὸ τοῦ προσωπικοῦ τῶν
γεωργικῶν σχολείων. Ἀγρικολας

π. Σ. Σ. (Δι' ὅλα αὐτὰ εἰς τὴν μέλλουσαν Βουλὴν πρέπει νὰ
εἰσαχθῆ εἰδικὸν νομοσχέδιον περὶ ἀδικημάτων τοῦ τύπου, διὰ
νὰ παύσῃ αὐτὴ ἡ φοβερὰ τυραννία τοῦ τύπου, ἀποπειρωμένου
ἀτιμωρητὴ ἀναιρέσει κατὰ τῆς τιμῆς τῶν ἀτόμων, τῶν οἰ-
κογενεῶν, τῶν ἀρχῶν. Ὁ κ. Βουλπιώτης θὰ ἦνε ἀνάξιος ἐαυ-
τοῦ, ἂν μὴ μεριμνήσῃ περὶ τοιοῦτου νομοσχεδίου. Ἐως τότε
συμβουλευομέν εἰς ὅλους τοὺς ἐξόχους συμπολίτας μας, καὶ
τὸν κ. Γεννάδιον ἐπομένως, βαθεῖαν περιφρόνησιν. (Ἐκ τῆς
Ἀκροπόλεως τῆς 8ης Μαΐου).

— Γὰ. Ἑλληνικὰ ἔλαια ἐν Ῥωσίᾳ. Κατὰ τὸ
παρελθὸν ἔτος, ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ῥωσίας εἶχεν
ἐκδοθῆ ἐγκύκλιος πρὸς ἀπάσας τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀρχὰς τῆς
Αὐτοκρατορίας, δι' ἧς ἀπηγορεύετο εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ
τὰς μονὰς ἢ καὶ ὑπὸς ἐτέρου ἐλαίου ἢ τοῦ ἑλληνικοῦ, διότι τὰ
ἰταλικά ἔλαια εὐρέθησαν ἔχοντα βαμβακέλαιον, ὅπερ ἀντι-
βαίνει εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἔθιμα. Τὸ ὑπουργεῖον τότε τῶν
Ἐκκλησιαστικῶν τῆς Ῥωσίας ἐζήτησε παρὰ τῆς ἑλληνικῆς
κυβερνήσεως νὰ συστήσῃ ἐμπορικὸν τι κατάστημα ἑλληνικόν,
ὅπερ νὰ προμηθεύῃ τὰ ἐν λόγῳ ἔλαια. Ἡ ἑλληνικὴ κυβερνή-
σις, διὰ τῆς ἐν Πετροπόλει πρεσβείας συνέστησε τὸν ἐμπορι-
κὸν οἶκον Ροδοκανάκη, ὅστις ἐπρομηθεύετο ἐκ Κερκύρας ἔλαια
καὶ κατήνάλισκεν αὐτὰ ἐν Ῥωσίᾳ.

Ἐντὸς ἐνὸς ἔτους τοσαύτη ἐγένετο κατανάλωσις ἐλαίων, καὶ
τόσον ζητοῦνται ταῦτα ἐν Ῥωσίᾳ, ὥστε ἡ τιμὴ τῶν κερκυ-
ραϊκῶν ἐλαίων, κατὰ τὰς ἐκ Ῥωσίας πληροφροίας, ἠυξήθη
σπουδαιότατα λαμβανομένης δ' ὑπ' ὄψιν τῆς προτιμῆσεως τῶν
ἑλληνικῶν ἐλαίων ἐν Ῥωσίᾳ διὰ τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰς μονὰς
καὶ τοῦ πλήθους αὐτῶν, δύναται τις νὰ εἴπῃ μετὰ βεβαιό-
τητος ὅτι ἡ κατανάλωσις θέλει αὐξήσῃ τοσοῦτον, ὥστε μὲν
θὰ ἐπαρκῶσιν εἰς τὸ μέλλον τὰ ἑλληνικὰ ἔλαια δὲ τὰς ἀνάγκ-
κας τῶν Ῥωσικῶν ἐκκλησιῶν καὶ μονῶν. Τοιοῦτοτρόπως δ'

άνοίγεται νέον στάδιον καταναλώσεως τοῦ ἑλληνικοῦ προ-
όντος ἐν τῇ ῥωσικῇ αὐτοκρατορίᾳ (Ἀκρόπολις).

— **Οἱ Ἑλληνικοὶ οἶνοι ἐν Ῥωσίᾳ.** Εὐχάριστον εἶδησιν ἔχομεν νὰ μεταδώσωμεν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εὐρίσκειται εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς ῥωσικῆς κυβερνήσεως, αἵτινες φαίνονται ὅτι φθάνουσιν εἰς αἴσιον πέρας, πρὸς ἐλάττωσιν τοῦ δασμοῦ διὰ τοὺς ἐν Ῥωσίᾳ εἰσαγομένους ἑλληνικοὺς οἶνους. Ἡ εἶδησις αὕτη εἶνε πόσῳ μᾶλλον σημαντικὴ, καθόσον πρὸ ποσόν τῶν εἰσαγομένων ἑλληνικῶν (κυρίως Θηραϊκῶν) οἴνων ἐν Ῥωσίᾳ εἶνε μέγιστον. Σχεδὸν ἅπασα ἡ παραγωγή τῶν οἴνων τῆς Θήρας καταναλίσκεται εἰς Ῥωσίαν, ἤθελε δὲ καταναλισκεσθαι πολὺ μεγαλειότερον ποσόν, ἂν μὴ ἐπεβαρύνοντο δι' ἐπαχθιστάτου δασμοῦ. Ἄν δὲν λανθανώμεθα, σήμερον οἱ Ἑλληνικοὶ οἶνοι πληρῶνουσιν ὅσον καὶ οἱ Γαλλικοὶ καὶ οἱ Ἰσπανικοὶ, οἵτινες φορολογοῦνται λίαν ἐπαχθῶς, καθόσον ἡ Ῥωσία ἐπιθυμεῖ νὰ προστατεύσῃ τὴν οἴνοπαραγωγὴν τῆς ἐν Κριμαίᾳ καὶ Καυκάσῳ. Ἐν τε τῇ Κριμαίᾳ καὶ τῷ Καυκάσῳ ἡ οἴνοπαραγωγὴ βαίνει καταπληκτικῶς αὐξανομένη, καὶ τόσον, ὥστε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐξήχθησαν διὰ Γαλλίαν δεκάδες τινες χιλιάδων βυτίων οἴνου. Ἡ ἐλάττωσις ὁμῶς τοῦ δασμοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ οἴνου ἐν Ῥωσίᾳ θέλει αὐξήσει σπουδαιῶς τὴν κατανάλωσιν αὐτοῦ, καθόσον ἐν τοῖς βορείοις τούτοις κλίμασι προτιμᾶται τῶν Γαλλικῶν, καὶ κυρίως παρὰ τῷ κατωτέρῳ λαῷ, ὅστις δὲν δύναται νὰ προμηθεύηται ξένους οἶνους, εἰς λίαν ὑψηλὰς τιμὰς πωλουμένους (Ἀκρόπολις).

— **Νομοσχέδιον ὑπὲρ τῶν ἀκτημεόνων γεωργῶν** ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν. Διὰ συνδυασμοῦ ἀσφαλιζόντος τοὺς μεγαλοκτηματίας ὑπὸ τε τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Ἑλληνικῶν τραπεζῶν οἱ καλλιεργηταὶ τῶν μεγάλων κτημάτων τῆς Θεσσαλίας, τῆς Ἠπείρου, τῆς Φθιώτιδος καὶ τῆς Εὐβοίας θὰ δύνανται νὰ ἀγοράσωσι τὰ ὑπ' αὐτῶν καλλιεργούμενα κτήματα. Περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς διευκολύνσεως ὅπως οἱ καλλιεργ-

γηταὶ γίνωσι κύριοι τῶν κτημάτων ἀτινά καλλιεργοῦσι, διελθόμεν ἐν ἐκτάσει ἐν τῇ «Ἑλληνικῇ Γεωργίᾳ» τοῦ 1885 (σελ. 79), ἐνθα εὐρήται (σελ. 177) καὶ σπουδαιότατη πρὸς τὴν σὺντάξιν ἐπιστολὴ τοῦ ἀειμνήστου Ι. Σούτσου, καθηγητοῦ τῆς πλούτολογίας παρὰ τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ. Περὶ τῶν ἀγαθῶν ἀποτελεσμάτων ἀτινά θὰ φέρῃ ἡ ψήφισις τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου θ' ἀναφέρωμεν λεπτομερῶς ἐν τῷ προσεχεῖ τεύχει.

— **Τὸ νομοσχέδιον περὶ σταφίδων ἐν Γαλλίᾳ.** Ἀναγινώσκομεν ἐν τῇ «France Agricole.» «Ὡς ἦτο ἐπόμενον νὰ προεικήσῃ τις ἐκ τῶν δηλώσεων ἃς ἐποίησατο ἀπὸ τοῦ βήματος ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργός, κατὰ τὴν γενομένην ἐπερώτησιν ἐπὶ τῆς γαλλοτουρκικῆς συμβάσεως, ἡ κυβέρνησις, ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν, θὰ κατὰθέσῃ εἰς τὸ γραφεῖόν τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον σκοποῦν νὰ ἐπιβάλλῃ δικαίωμα δασμοῦ ἐπὶ τῶν πάσης προελεύσεως σταφίδων, τῶν προωρισμένων εἰς τὴν κατασκευὴν τεχνητῶν οἴνων.

«Τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν θὰ ἐφαρμόζηται εἰμὴ εἰς τὰς ὑπὸ τῆς βιομηχανίας ἀναλισκομένας σταφίδας. Ἀσύδοτοι θὰ μένωσιν αἱ σταφίδες αἱ καταναλισκόμεναι ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν πρὸς κατασκευὴν ποτῶν προωρισμένων πρὸς ἰδίαν ἐαυτῶν χρῆσιν. Τὸ κράτος θὰ ἐξελέγχῃ δι' ἐπιθεωρητῶν τὴν προέλευσιν τῶν οὐσιῶν καὶ τὴν ἀκριβῆ ποσότητα ἣν μεταχειρίζεται ὁ βιομήχανος, τὸ δικαίωμα δὲ θὰ εἰσπράττεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διδομένων τούτων. Ἐπειδὴ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο θὰ παρουσιασθῇ συγχρονῶς ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῆς γεωργίας, ἀσχολοῦνται δραστηρίως κατὰ τὴν ὥραν ταύτην εἰς τὰ δύο ὑπουργεῖα νὰ μελετήσωσι τὰ ζητήματα τὰ ἀποτελοῦντα τὸ ἀντικείμενον τῆς νέας ταύτης νομοθεσίας. Ἰδίως ἐπιζητοῦσι ποῖα ἄλλα προϊόντα πλὴν τῶν σταφίδων χρησιμεύουσιν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν τεχνητῶν οἴνων. Ἐὰ προϊόντα ταῦτα θὰ ἐπιβαρυνθῶσιν ὁμοίως διὰ δασμοῦ, ὅπως δυναθῶσιν οἱ γαλλικοὶ φυσικοὶ οἶνοι νὰ ὑποστῶσι τὸν ἀνταγωνισμόν τῶν τεχνητῶν οἴνων τῶν παραγομένων ἐκ ξένων σταφυ-

λων.» Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀντέρω νομοσχέδιον ὑπεβλήθη εἰς τὰς γαλλικὰς βουλὰς πρὸ τινός, ἐπεβλήτετο δὲ δι' αὐτοῦ φόρος ἐκ τριῶν φράγκων ἐπὶ ἐκάστου ἑκατολλίτρου οἴνου κατασκευαζομένου ἐκ σταφίδος (ἴδε τεῦχος 4ον σελ. 212). Ἀλλὰ κατόπιν τῶν παραστάσεων τῶν κατασκευαζόντων καὶ καταναλισκόντων τοὺς σταφιδίτας ἐν Γαλλίᾳ, τῶν διαμαρτυρήσεων τῆς Τουρκίας, ἧτις ἐθεώρησε τὴν ἐπιβολὴν τοῦ φόρου τούτου ὡς παραβίασιν τῆς μετ' αὐτῆς συμβάσεως τῆς Γαλλίας, καὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως θ' ἀναβλήθη, ὡς φαίνεται, καὶ πάλιν ἡ ἐπιβολὴ τοῦ φόρου τούτου. Αἱ τελευταῖαι εἰδήσεις εἶνε, ὅτι ἡ γαλλικὴ Βουλὴ ἀνέβαλεν ἐπὶ ἑνὰ μῆνα τὴν συζήτησιν τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου.

— **Αἱ ἀκρίδες ἐν Σμύρνῃ.** Γράφουσιν ἐκ Σμύρνης «Ὁ γενικὸς διοικητὴς τοῦ νομοῦ τοῦ Ἀιδινίου διέταξε τὴν ἐξοδὸν 50,000 κατοίκων ἐν τοῖς ἀγροῖς τοῦ νομοῦ διὰ νὰ καταδιώξωσι τὰς ἀκρίδας αἵτινες ἐπέσκηψαν κατὰ σμῆνῃ συμπαγῇ ἐπὶ τῶν σπαρτῶν. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος διὰ τοῦ μέτρου τούτου συνέλεχθη ὁ σπόρος 600,000 ἀκρίδων». Ταῦτα εἶνε ὁμολογουμένως μέτρα ἄξια παντὸς ἐπαίνου, τὰ μόνα δὲ δι' ὧν δύναται νὰ καταδιωχθῇ ἀποτελεσματικῶς ἡ ἀκρίς.

— **Μέτρα ἄριστα κατὰ τῆς ἀκρίδος ἐν Ἀνατολικῇ Ἡρωμυλίᾳ.** Εἰς τὰ διαμερίσματα Καβακλή καὶ Στενημάχου ἐπέσκηψεν ἡ ἀκρίς, μεγάλας ζημίας προξενήσασα. Ἐν Στενημάχῳ ἤρξατο καταστρέφουσα καὶ τὰς ἀμπελοὺς, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν κύριαν καλλιέργειαν τοῦ διαμερίσματος τούτου. Αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ ὑπεχρέωσαν πάντα κάτοικον ἔχοντα ἡλικίαν ἀνω τῶν 19 ἐτῶν νὰ συλλέξῃ καὶ φέρῃ πέντε ὀκάδας ἀκρίδων ἐπὶ ἀπειλῇ προστίμου πέντε φράγκων διοικητικῶς ἐπιβαλλομένου. Διὰ τοῦ μέτρου τούτου κατωρθώθη νὰ συλλεγῶσι μέχρι τῆς 2 Μαΐου περὶ τὰς ἐννέα χιλιάδας ὀκάδων ἀκρίδες, αἵτινες καταστράφησαν διὰ τοῦ πυρός καὶ τῆς ἀσβέστου ἐντὸς ἡμέρων. Οἱ κάτοικοι προθύμως ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν ἀγγάριαν ταύτην κλείσαντες τὰ ἐργαστήρια αὐτῶν καὶ

μεταβάντες εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ τοὺς ἀμπελῶνας πρὸς καταδίωξιν τῆς ἀκρίδος.

— **Οἱ γαλλικοὶ ἀμπελῶνες ἀπὸ τοῦ 1850.** Τῷ 1850 εἶχον ἑκτασίαν 21,000,000 στρεμμάτων καὶ παρήγαγον 35 περίπου ἑκατομμύρια ἑκατόλιτρα οἴνου. Τῷ 1853 ἡ παραγωγή κατῆλθεν εἰς 22 ἑκατομ. ἑκατόλ. ἐνεκα τοῦ ἐνσκήψαντος ὠιδίου, τῷ δὲ 1854 διὰ τὸν αὐτὸν λόγον κατέπεσεν εἰς 10 ἑκατομμύρια ἑκατόλιτρα· τῷ 1857, χάρις εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ θείου ἀνῆλθεν εἰς 35 ἑκατομ. ἑκατόλιτρα, τῷ δὲ 1858 εἰς 54. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης αἱ φυτεῖαι ἠύξανον τῷ δὲ 1874 ἀνῆλθον εἰς 24,470,000 στρέμματα ἡ δὲ ἐσοδεῖα τῷ μὲν 1865 εἰς 68 ἑκατομ. ἑκατόλιτρα, τῷ 1869 εἰς 70 καὶ τῷ 1875 εἰς 83. Διὰ τῆς εἰσβολῆς τῆς φυλλοξήρας καταστράφησαν μέχρι τοῦ 1880 2,000,000 στρέμματα, μέχρι δὲ τοῦ 1885 πλέον τῶν 5,000,000 στρεμμάτων· τῷ 1888 οἱ ἀμπελῶνες τῆς Γαλλίας εἶχον ἑκτασίαν μόνον 14,830,000 στρεμμάτων καὶ ἀπέφερον τὸ ἥμισυ τοῦ εἰσοδήματος, ὅπερ παρήγαγον ἄλλοτε. Τὸ ὅλον τῆς παραγωγῆς τῷ 1869 ἀντεπροσώπευε δύο δισεκατομμυρίων φράγκων ἀξίαν· σήμερον ἀντιπροσωπεύει μόνον ἓν δισεκατομμύριον. Ὑπολογίζεται ὅτι ἡ ἀξία τῶν ὑπὸ τῆς φυλλοξήρας κατασπραφέντων ἀμπελῶνων τῆς Γαλλίας ἀνέρχεται εἰς εἴκοσι δισεκατομμύρια φράγκα. Ἡ ἐξαγωγή οἴνου ἐκ Γαλλίας οὐδέποτε ὑπερέβη τὰ τρία ἑκατομμύρια ἑκατολλίτρων, σήμερον δὲ αὕτη κατῆλθεν εἰς δύο ἑκατομμύρια ἑκατόλιτρα.

— **Τὸ εἰσαγωγικὸν τέλος τῶν οἴνων ἐν Ἡρωμυλίᾳ** εἶνε 3 1/2 ρούβλια κατὰ πούτιον (ὀκάδ. 12 1/5), ἧτοι 108 λεπτὰ κατ' ὀκάν.

— **Τὸ εἰσαγωγικὸν τέλος τῶν ἐλαίων καὶ τῶν ἐλαίων ἐν Ἡρωμυλίᾳ** εἶνε 2 ρούβλια κατὰ πούτιον (ὀκάδ. 12 1/5), ἧτοι 65 λεπτὰ κατ' ὀκάν (ἀντὶ 49 ὡς ἄλλοτε ἐγράφη).

— **Εἰσῆχθησαν σταφίδες ἐν Ἡρωμυλίᾳ** διὰ τοῦ λι-

μένος τῆς Ὀδησοῦ τῷ 1888 λίτραι ἐνετικαί 1,337,917 ἐνῶ τῷ μὲν 1883 εἶχον εἰσαχθῆ 16,762 λίτραι, τῷ δὲ 1884 λίτραι 8000.

— **Δοκιμαὶ ἐπὶ τοῦ ἀμελγίματος τῶν ἀγελάδων.**

Αἱ τρεῖς τῆς ἡμέρας ἀμελγόμεναι ἀγελάδες δίδουσι πλειότερον γάλα ἢ αἱ δις μόνον ἀμελγόμεναι; Τοῦτο ἐζήτησε νὰ ἐξακριβώσῃ ὁ κ. Βαλῶ, διευθυντῆς τοῦ ἀγροκηπίου Grand-Gallet, ἐν Pont-de-Glaix (Isère) καὶ ἐβάσισε τὰς δοκιμὰς του οὐχὶ ἐπὶ μιᾶς ἀλλ' ἐπὶ ἑπτὰ ἀγελάδων υποβλήθεισων εἰς τὴν αὐτὴν διαίταν. Ἀφ' ἐνός, ἐπὶ δέκα συνεχεῖς ἡμέρας, ἀπὸ τῆς 24 Φεβρουαρίου μέχρι τῆς 5 Μαρτίου, ἠμέλχθησαν αἱ ἑπτὰ ἀγελάδες τρεῖς τῆς ἡμέρας ἀφ' ἑτέρου, κατὰ τὰς δέκα ἀκολουθούσους ἡμέρας δύο μόνον ἀμελγίματα ἐγίνοντο καθ' ἑκάστην. Κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν τὰ 210 ἀμελγίματα παρέσχον ὀλικὸν ποσὸν 756 χιλιογρ. καὶ $\frac{300}{1000}$ γάλακτος κατὰ δὲ τὴν δευτέραν περίπτωσιν 704 χιλ. $\frac{900}{1000}$. Ὑπάρχει λοιπὸν διαφορὰ 51 χιλ. $\frac{100}{1000}$ ὑπὲρ τῶν τριῶν καθημερινῶν ἀμελγμάτων, ἧτοι 5 χιλ. 110 καθ' ἡμέραν διὰ τὰς ἑπτὰ ἀγελάδας, ἧτοι 734 γραμμ. (225 περίπου δράχμα) κατ' ἀγελάδα καὶ καθ' ἡμέραν. (Ἐκ τῆς Franco agricole).

— **Μελέται περὶ τοῦ μεταξοσκώληκος καὶ περὶ τῆς διατροφῆς καὶ τῶν ἀσθενειῶν αὐτοῦ, ὑπὸ Δ. Φιλιππίδου.** Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1890—τιμὴ φραγ. 8.—Σύγγραμμα ἐκ 320 σελίδων εἰς μικρὸν βον μετὰ εἰκόνων.

— **Ἡ σταφὴ ἐν Ἀμερικῇ.** Τηλεγράφημα τοῦ ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις γενικοῦ Προξένου κ. Μπότταση πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ἀνήγγειλεν ὅτι ἐπιψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τὸ περὶ ἀτελοῦς εἰσαγωγῆς ἐμπορευμάτων νομοσχέδιον, ἐν ᾧ καὶ ἡ ἑλληνικὴ σταφὴ περιλαμβάνεται, ὑπολείπεται δὲ ἡ ἐπιψήφισις αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Γερουσίας, ὅπως τεθῆ ἐν ἰσχύϊ. Ἡ ἐπιψήφισις δὲ αὕτη δὲν ἀμφισβητεῖται, περιλαμβάνει δὲ πιθανῶς τὸ νομοσχέδιον καὶ τὴν τῶν σπόγγων ἀτέλειαν.

— **Δυσκολίαι παρεμβλλόμεναι εἰς τὴν εἰσαγωγὴν κυπριακῶν οἴνων ἐν Ἰταλίᾳ.** Ἀναγινώσκομεν ἐν τῇ Settimana Vinicola τῆς 4 Μαΐου, ὅτι τὸ τελωνεῖον τῆς Βενετίας παρεμβάλλει ἀδίκαιο λογιήτους δυσκολίας εἰς τὴν τελώνισιν τῶν κυπριακῶν καὶ ἄλλων ξένων οἴνων. Εἶνε ἀρὰ γε τυχαῖαι αἱ δυσκολίαι αὗται ἢ παρεμβάλλονται ἐκ προθέσεως χάριν τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς;

— **Ἡ σταφὴ ἐν Ἰταλίᾳ.** Διὰ διατάγματός τῆς 23 ἐνεστῶτος μηνὸς προκηρύχθη διαγώνισμα μετὰ χρηματικῶν ἀμοιβῶν ὑπὲρ τῆς παρασκευῆς σταφίδων. Ὁ διαγώνισμός γενήσεται ἐν Πορτικίῳ κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ προσεχοῦς ἔτους.

— **Ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς φυλλοξήρας ἐν Ἀλγερίᾳ** κατεστράφησαν ὑπὸ τῆς διοικήσεως 1450 στρέμματα ἀμπελώνων φυλλοξηριῶντων. Σήμερον ὑπάρχουσι προσβέβλημένοι ἀμπελώνες ἐκτάσεως 6700 στρεμμάτων.

— **Ἡ ἐπίδρασις τοῦ κομήτου ἐπὶ τῆς ποιότητος τοῦ παραγομένου οἴνου.** Ἀπασαί αἱ οἰνολογικαὶ γαλλικαὶ ἐφημερίδες προβλέπουσιν ἑκτακτον, καὶ πρωτοφανῆ κατὰ τινάς, ὡς πρὸς τὸ ποιόν, ἐσοδείαν οἴνων, διότι, λέγουσι, τέσσαρες κομήται θὰ φανῶσιν εἰς τὸ στερεῖωμα (ὁ τοῦ Borsen, τοῦ Denning, τοῦ Coggia καὶ τοῦ d'Arretl).

— **Ὁ ἀνθραξ** ἐφέτος προξενεῖ μεγάλας ζημίας καὶ ἐν Ἀλγερίᾳ.

— **Ἡ ἐπίδρασις τῆς ταχείας βλαστήσεως τῶν σπόρων ἐπὶ τῶν διπλῶν ἀνθέων.** Οἱ Ἰθλανδοὶ κηπουροὶ Mac Lood καὶ Van Eckhanté διὰ σειρᾶς πειραμάτων ἀπέδειξαν ὅτι ἐκ τῶν σπειρομένων χειρανθῶν (βιολετῶν) τὰ πρῶτα βλαστάνοντα φυτὰ εἶνε τὰ εὐρωστότερα καὶ τὰ φέροντά μεγαλήτερα καὶ διπλότερα ἀνθη.

— **Ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ 90 ἐτῶν ὁ Du Breuil** διάσημος δενδροκόμος Γάλλος, ὁπτιὸς τὰ πολλὰ συγγράμματα διακρίνονται ἐπὶ ἀκριθείᾳ καὶ εὐκρινείᾳ.

— **Ἐξολόθρευσις τῶν λύκων.** Ὁ γαλλικὸς νόμος τῆς 3 αὐγούστου 1882 ὥρισε διὰ τὴν ἐξολόθρευσιν τῶν λύκων ἀμοιβαίως πληρώνομενας ὑπὸ τοῦ κράτους. Ἴδου δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου τούτου φονευθέντων λύκων ἐν Γαλλίᾳ: 1316 τῷ 1883· 1057 τῷ 1884· 700 τῷ 1885· 760 τῷ 1886· 701 τῷ 1887· 529 τῷ 1888. Τὸ ποσὸν τῶν διανεμηθεισῶν ἀμοιβῶν κατὰ τὸ 1883 ἀνῆλθεν εἰς φρ. 104,430, κατῆλθε δὲ τῷ 1888 εἰς φρ. 35,660. Ἐκ τῆς ἐλαττώσεως ταύτης τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φονευθέντων λύκων δύναμεθα νὰ εἰκάζωμεν ὅτι δὲν ἀπέχει πολὺ ἡ ἐποχὴ τῆς ἐντελοῦς σχεδὸν αὐτῶν ἐξαφανίσεως. Ἐν Ἀγγλίᾳ πρὸ πολλοῦ δὲν ὑπάρχουσι πλέον λύκοι.

— **Χρησιμότης τῶν μελισσῶν.** Αἱ μέλισσαι ἰκτὸς ὅτι εἶνε χρήσιμοι ὡς ζῶα παραγωγικὰ ἐναποταμιεύοντα τὸ μέλι καὶ τὸν κηρὸν, εἶνε καὶ ἀπαραίτητοι ὅπως διευκολύνωσι τὴν γονιμοποίησιν τῶν φυτῶν καὶ ἀπαλλάσσωσι τὰ ἄνθη αὐτῶν ἀπὸ τῶν καταστρεπτικῶν *Ἀνθοτόμων*. Αἱ μέλισσαι πιτῶσαι ἀπὸ ἄνθους εἰς ἄνθος ὅπως συλλέξωσι τὸ μέλι καὶ τὸν κηρὸν ἀποκαμίζουσι συγχρόνως τὴν γύριν, τὴν γονιμοποιὸν κόκκιν, ἣτις εὑρίσκεται ἐπὶ τῶν ἀρρένων ὀργάνων ἐνὸς ἄνθους καὶ μεταφέρουσιν αὐτὴν ἐπὶ τῶν θηλέων ὀργάνων ἐτέρου ἄνθους διευκολύνουσαι οὕτω τὴν γονιμοποίησιν. Προστούτοις καταστρέφουσι τοὺς μικροτάτους σκώληκας τῶν ἀνθοτομῶν — βυγχοφόρων ἐντόμων — αἵτινες κατακτρῶγουσι τὰ ἄνθη τῶν ὀπωροφόρων ἰδίως δένδρων καὶ παρακωλύουσιν οὕτω τὴν καρποφορίαν αὐτῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ λόγῳ προσόδου διατηροῦσιν εἰς πάντα τὰ καλῶς κατῆρτισμένα κτήματα ἀνάλογον πρὸς τὴν ἕκτασιν αὐτῶν ἀριθμὸν κυψελῶν. Ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις μάλιστα ἡ μελισσοκομία τόσον ἐπέδωκεν, ὥστε ὑπάρχουσιν ὑπὲρ τὰς τριάκοντα μελισσοκομικαὶ ἑταιρίαι, ἑκάστη τῶν ὁποίων ἔχει κεφάλαιον 5—6 ἑκατομμυρίων φράγκων. Ἐν Ἑλβετίᾳ δέ, ἐν Αὐστροουγγαρίᾳ, ἐν Σουηδίᾳ καὶ ἐν Γερμανίᾳ ἡ ζωοτεχνία αὕτη ὑποστηρίζεται

ἰδιαζόντως. Ἐν Ἀλσατίᾳ δὲ καὶ Λωραίνῃ αἱ ἐπιτόπιοι ἀρχαὶ ὑποστηρίζουσιν ἀδραεῖς δαπάναις δύο μελισσοκομικὰ περιαιδικὰ συγγράμματα. Εἶνε ἄλλως ἢ εἰς τὴν μελισσοκομίαν ἐπασχόλησις: λίαν εὐχάριστος, διδασκτικὴ, ὀλιγοδάπανος, καὶ καρποφόρος.

— **Ἡ σημερινὴ κατάστασις τῶν γαϊῶν τῆς Γαλλίας ἐν παραβολῇ πρὸς τὴν πρὸ ἑκκονταετίας.**

Γαῖαι κατεχόμεναι ὑπὸ	τῷ 1789	τῷ 1889
Δημητριακῶν καὶ ἄλλων σπαρτῶν.....	13,500,000	15,440,000
Γεωμήλων.....	4,300	1,488,000
Τεχνητῶν βοσκῶν.....	1,000,000	3,253,000
Σαρκορρίζων καὶ κτηνοτροφικῶν φυτῶν.....	100,000	1,397,000
Βιομηχανικῶν φυτῶν.....	400,000	515,000
Κήπων καὶ ὀπωρώνων.....	500,000	570,000
Ἀμπέλων.....	1,500,000	1,920,000
Καστανεῶν, ἐλαιῶν καὶ ἵτεῶν.....	1,000,000	842,000
Δασῶν.....	9,000,000	3,000,000
Φυσικῶν νομῶν καὶ λειμώνων.....	3,000,000	5,827,000
Ἀγροανάπαυόμεναι γαῖαι.....	10,000,000	3,644,000
Ἀκαλλιέργητοι γαῖαι.....	7,600,000	3,889,000

— **Ἡ ἕκτασις.** Ἐκθεσις γατῶν γενήσεται πρῶτεχῶς ἐν Ἀμστελοδάμῳ. Ἡ ἕκθεσις δὲ αὕτη θὰ περιλαμβάνῃ τριάκοντα τρεῖς ὅλας κλάσεις I E.

Τὸ ἀτμόπλοιον «Φάρος» ἔφθασε πρὸ τινος εἰς Λιβερπούλην, προερχόμενον ἐξ Ἀλεξανδρείας καὶ φέρον τί φέρτιον νομίζετε; τεταρχειυμένας γάτας εὐρεθείσας εἰς τινὰ νεκρούπολιν τῆς Αἰγύπτου. Τὸ ἐμπόρευμα δὲ τοῦτο δὲν ἀφορᾷ τοὺς ἀρχαιολόγους ἀλλὰ τοὺς γεωπόνους. Αἱ τεταρχειυμέναι αὗται γάται πρόκειται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς λίπασμα εἰς τοὺς ἀγρούς τῆς Ἀγγλίας.

(*) Ἐκτάριον = πρὸς 10 στρέμματα.

— Ἑλληνικὰ καπνὰ ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ. Κατὰ τὴν « Ἀκρόπολιν » εἰς λίαν εὐάρεστον σημεῖον εὐρίσκονται αἱ διαπραγματεύσεις μεταξὺ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἡμετέρας περὶ χρήσεως ἑλληνικῶν καπνῶν εἰς τὰ ἐργαστήσια τοῦ μονοπωλίου τῶν καπνῶν ἐν Γαλλίᾳ. « Σχεδὸν εὐρίσκονται περὶ τὸ τέλος καὶ μετ' ὀλίγον ὅα ὦμεν εἰς τὴν εὐάρεστον θέσιν ἢ ἀναγγεῖλωμέν ὅτι ἐκλείσθησαν ἤδη συμφωνίαι. Ἐν Ἰταλίᾳ ἐπίσης ἐστάλησαν δείγματα τοῦ ἡμετέρου καπνοῦ καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὅα ἔχη ἡ ἡμετέρα κυβέρνησις ἀπάντησιν. Οὕτω, κλειομένων συμφωνιῶν μετὰ τῶν δύο τούτων κρατῶν, ἀνοίγονται νέα πηγαὶ καταναλώσεως τῶν ἡμετέρων καπνῶν. »

ΕΜΠΟΡΙΚΑ

Γεμαὲ σταφίδων. Ἐν Μασσαλίᾳ τῇ 22 Μαΐου.

Κορινθιακαὶ ἐκλεκταὶ	φρ.	52—53	τὰ	100	χιλιόγραμμα
Τσεσμέ	»	46—47	»	»	»
Σάμου	»	45—46	»	»	»
Θειρῶν	»	43—44	»	»	»
Ἀλεξανδρέτης	»	43—44	»	»	»

Γεμαὲ οἴνων σταφιδιτῶν. Ἐν Παρισίῳ τῇ 22 Μαΐου.

Σταφιδίτης ἐκ κορινθιακῶν	φρ.	2.30	κατὰ	βαθμὸν
» ἐξ ἄλλων σταφίδων	»	2.25	»	»

Γεμαὲ οἴνων ἀλλοδαπῶν. Ἐν Μασσαλίᾳ τῇ 21 Μαΐου.

Ἀλγερίας 11 βαθμῶν	φρ.	26	τὸ	ἐκατόλιτρον
» 12 1/2 »	»	28	»	»
Τουρκίας 12 »	»	30	»	»
Ἑλλάδος 13 »	»	35	»	»
Πορτογαλλίας καὶ Δαλματ. 13 ^ο καὶ 14 ^ο	»	40 1/2	»	»
Σάμου μωσχάτιος 15 ^ο	»	42	»	»